

Наслов: *Велика борба*

VODIČ ZA PROUČAVANJE BIBLIJSKE POUKE
ZA ODRASLE

Velika borba

Autor: Mark Finli

April, maj, jun

2024.

SADRŽAJ

1. Rat u pozadini svih ratova – 30. mart-5.april
2. Središnje pitanje: ljubav ili sebičnost? – 6-12. april
3. Svetlost sija u tami – 13-19. april
4. Zalaganje za istinu – 20-26. april
5. Vera uprkos svemu – 27. april-3. maj
6. Dva svedoka – 4-10. maj
7. Nada koja nas pokreće – 11-17. maj
8. Svetlost iz Svetinje – 18-24. maj
9. Temelj Božje vlasti - 25-31. maj
10. Razotkrivanje spiritizma – 1-7. jun
11. Sukob koji je pred nama – 8-14. jun
12. Završni događaji na Zemlji – 15-21. jun
13. Pobjeda Božje ljubavi – 22-28. jun

1

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Otkrivenje 12,7.8

Temelj proučavanja: Otkrivenje 12,7-9; Kološanima 1,16; Jezekilj 28,12-15; Isaija 14,12-14; Jovan 17,24; 1. Mojsijeva 3,15;

Uvod: Pouka za ovu sedmicu uvodi temu kosmičkog sukoba, odnosno Velike borbe, između Hrista i sotone. Započecemo proučavanje ispitivanjem porekla zla i Božjeg rešenja za pad čovečanstva u greh.

Nekoliko aspekata kosmičkog sukoba zaslužuju da ih razmotrimo. Prvo, Velika borba nije večna; nastala je na nebu kada je Lucifer, stvoreno biće, poveo grupu pobunjenih anđela koji su izazivali Boga, večnog Stvoritelja i Cara svih bića. Dakle, možemo pretpostaviti da će zlo i đavo, kao što u imali početak, sigurno i kraj.

Drugo, kosmički sukob pokazuje radikalnu neusklađenost dobra sa zlom. Nijedna strana ne može sapostojati ili tolerisati drugu: svaka grupa žudi za nestankom druge. Kada je zlo nastalo, ono je osporilo samu ideju Božjeg prava da postoji i vlada, bez obzira na večnu prirodu Boga.

Dalje, Velika borba eliminiše svaki oblik filozofskog ili religioznog dualizma u kojem su i zlo i dobro večni, jednaki i neophodni. Biblijski pogled na svet jasno isključuje nužnost zla. Ne treba nam zlo da bismo znali i cenili šta je dobro, niti je zlo neophodno za povećanje dobra.

Treće, činjenica da su zlo i Velika borba nastali na nebu budi u umovima razumnih i moralnih bića ideju da je sukob prvenstveno duhovne prirode i da stoga mora imati duhovno rešenje. Dok je zlo nastalo bez ikakvog Božjeg učešća (u stvari, zlo se podiglo protiv Boga), ono ne može nestati bez Boga. Po svojoj prirodi, zlo je pogubno za bića i za svemir. Dakle, samo Bog i Njegova natprirodna, stvaralačka moć mogu potpuno istrebiti zlo i otkloniti njegove katastrofalne posledice.

Stoga se Božji plan spasenja ne sastoji u jednostavnom identifikovanju, priznavanju, sramoćenju ili kažnjavanju začetnika zla. Takve mere nisu ni efikasne ni dovoljne u iskorenjivanju zla iz svemira. Umesto toga, Bog rešava problem greha preuzimajući posledice greha na sebe, u Hristu. Svojom stvaralačkom snagom Bog se aktivno angažuje u uništavanju zla i čišćenju i obnavljanju svemira.

Teme pouke – Pouka za ovu sedmicu ističe tri glavne teme:

1. Zlo i Velika borba nastali su na savršenom nebu. Zatim su se proširili na Zemlju, puštajući koren u srcima i umovima razumnih i moralnih bića, koja su stvorena po Božjem obličju.
2. Krajnja posledica zla i greha je pobuna protiv Boga i Njegovog carstva.

3. Jedini put do spasenja i do kraja kosmičkog sukoba jeste kroz Krst i kroz posredništvo Hristovo i Njegovu stvaralačku, obnoviteljsku silu.

Drugi deo: Tumačenje

Adventističko učenje o Velikoj borbi

Adventisti sedmog dana imaju jedinstveno razumevanje porekla greha i njegovog rešenja. Za razliku od drugih hrišćana, adventisti nemaju osnovno verovanje posvećeno doktrini o grehu. Međutim, oni svoje razumevanje greha integrišu u učenje o „Velikoj borbi“. *Džon M. Fauler* tačno ističe da „nijedno učenje o grehu ne može biti potpuno bez razumevanja ove velike teme borbe između Hrista i sotone, između dobra i zla. Suverenitet odnosno vlast i karakter Boga nalaze se u njegovom središtu. Kada je Lucifer izazvao pobunu na nebu protiv Boga, a kada je pobuna dostigla svoj vrhunac, Bog nije imao drugo rešenje osim da palu anđeosku vojsku zbací s neba.“ (Fauler, „Greh,“ *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, str. 241)

Dok drugi hrišćani takođe veruju u pad Lucifera i Adama i, u izvesnoj meri, u kosmički sukob između Boga i sotone, adventisti su ove koncepte artikulisali u obliku jedinstvenog učenja, sadržanog u Osnovnom verovanju br. 8 :

„Celo čovečanstvo je sada uključeno u Veliku borbu između Hrista i sotone koja se tiče Božjeg karaktera, Njegovog zakona i Njegovog suvereniteta nad svemirom. Ovaj sukob je nastao na nebu kada je stvoreno biće obdareno slobodom izbora u samouzvišenju postalo sotona, Božji protivnik, i odvelo u pobunu deo anđela. On je u ovaj svet uneo duh pobune kada je Adama i Evu odveo u greh. Ovaj ljudski greh doveo je do izobličjenja Božjeg lika u čovečanstvu, nereda u stvorenom svetu i njegovog konačnog razaranja u vreme globalnog potopa, kao što je prikazano u istorijskom izveštaju Prve Mojsijeve 1,11. Celokupni stvoreni svet vidi da je ovaj svet postao poprište sveopšteg sukoba, iz kojeg će Bog ljubavi na kraju izaći opravdan. Da bi pomogao svom narodu u ovoj borbi, Hristos šalje Svetog Duha i odane anđele da ih vode, štite i podržavaju na putu spasenja.“ (Osnovno verovanje br. 8 „Velika borba“)

Biblijsko učenje o padu čovečanstva u greh takođe je prisutno u Osnovnom verovanju br. 7, pod naslovom „Priroda čovečanstva“:

„Muškarac i žena stvoreni su po obličju Božjem sa individualnošću, moći i slobodom da misle i rade. Iako stvoreni kao slobodna bića, svako od njih je nedeljivo jedinstvo tela, uma i duha, čiji život, dah i sve ostalo zavise od Boga. Kada su naši praroditelji odbacili poslušnost Bogu, time su porekli svoju zavisnost od Njega i pali sa svog visokog položaja. Slika Božja u njima se iskvarila i oni su postali podložni smrti. Njihovi potomci nasledili su ovu palu prirodu i njene posledice. Oni se rađaju sa slabostima i sklonostima ka zlu. Ipak, Bog je u Hristu pomirio svet sa sobom, te svojim Duhom obnavlja u pokajanim smrtnicima obličje njihovog Tvorca. Stvoreni na slavu Božju, oni su

pozvani da vole Njega i jedni druge, kao i da brinu o svom okruženju.“ (Osnovno verovanje br. 7, „Priroda čovečanstva“)

Dva dodatna aspekta adventističkog učenja o Velikoj borbi zaslužuju naše razmatranje: (1) poreklo teme Velike borbe i (2) njena istoričnost.

Prvo, tema Velike borbe izvire iz Svetog pisma i nalazi se u samom temelju adventističkog tumačenja Biblije i razvoja doktrine. Komentarišući tumačenje Biblije, Elen G. Vajt primećuje:

„Biblija sama sebe tumači. Pismo se mora upoređivati s Pismom. Onaj koji proučava Bibliju mora da nauči da je posmatra kao celinu, i uoči međusobni odnos njenih delova. On treba da se upozna s njenom velikom, središnjom temom, s Božjom prvobitnom namerom sa svetom *nastankom velike borbe* i s delom spasenja. Treba da razume *prirodu dva načela koja se bore za prevlast*, i nauči da prati njihovo delovanje u istorijskim i proročkim izveštajima sve do velikog završetka. Treba da sagleda kako ova velika borba prožima svaki stepen ljudskog iskustva; kako i on lično u svom životnom delu otkriva ili jednu ili drugu od ove dve suprotne pobude; i kako, želeo to ili ne, čak i sada odlučuje na čijoj će se strani naći u ovom sukobu.“ (*Vaspitanje*, str. 190. original, naglasak dodan)

Kao rezultat ovog biblijskog pristupa tumačenju, tema Velike borbe je utkana u sva druga biblijska učenja svojstvena adventističkoj teologiji. Uključenje teme Velike borbe u adventističku teologiju počinje s učenjem o Bogu, sa samom suštinom Njegove prirode kao slobodne, pune ljubavi, milostive, pravedne i verne. U celom Svetom pismu, tema Velike borbe nastavlja da se isprepliće sa učenjima kao što su:

- a) Učenje o stvaranju kao izrazu Božje ljubavi, slobode i moći.
- b) Poreklo ljudske prirode, njeno sadašnje stanje i konačna sudbina.
- v) Degradacija čovečanstva od njegove prvobitne pravednosti i zajednice sa Bogom.
- g) Božje delovanje radi našeg spasenja, koje se manifestuje u utelovljenju, službi, smrti, vaskrsenju, vaznesenju i posredničkoj službi Hrista u Nebeskoj svetinji, kao i u Njegovom drugom dolasku.
- d) Božji otkupiteljski plan opravdanja, posvećenja i obećanja o budućem proslavljanju ljudskog roda.
- đ) Božje stvaranje Njegovog naroda kroz sve periode ljudske istorije, što će kulminirati pozivom ostatka poslednjeg vremena iz protestantskih crkava da objavi Njegov poslednji milostivi poziv čovečanstvu.e) Predadventni, milenijumski i izvršni Božji sud, čiji će vrhunac predstavljati okončanje zla i obnova svekolike stvarnosti.

Drugo, Velika borba ima istorijsku dimenziju. Pošto je tradicionalno hrišćanstvo usvojilo grčke filozofske pretpostavke i koncepte kao što su nematerijalna, vanvremenska i neprostorna priroda neba, mnogi hrišćani tumače i biblijske reference na Veliku borbu i pad ljudi u greh kao alegorije

ili teološke mitove. Međutim, adventističko istorijsko-gramatičko tumačenje Biblije predstavlja Boga kao lično i istorijski uključenog u istoriju pada čovečanstva u greh i istoriju spasenja. Bog, Lucifer, anđeli — i buntovni i pravedni — Adam i Eva, kao i njihov pad u greh, svi su stvarni istorijski likovi i događaji. Isus je o sotoni govorio kao o doslovnoj, istorijskoj ličnosti, onoj koju je Isus poznao od pre početka istorije ove zemlje i koja je bila začetnik zla i greha. Isus je jednom objasnio farisejima da oni nisu ni deca Avraamova (Jovan 8,39.40) ni deca Božja (Jovan 8,41.42), već da su od njihovog oca „đavola“, koji je „krvnik ljudski od početka, i ne stoji na istini; jer nema istine u njemu; kad govori laž, svoje govori: jer je lažov i otac laži“ (Jovan 8,44).

Jovan u Otkrivenju takođe prikazuje i đavola i kosmički sukob koji je on podstakao kao istorijske. Po uzoru na Isusa, Jovan predstavlja đavola kao „staru zmiju koja se zove đavo i sotona, koja vara sav vasioni svet“ (Otkrivenje 12,7-9), kao onoga koji je začeo rat, zlo i obmanu i na nebu i na zemlji.

Neposredni kontekst Otkrivenja 12,7.9 sugeriše da je apostol Jovan smatrao da su đavo i Velika borba stvarno biće i istorijski događaj, kao što je i sam Bog stvarni deo istorije (Otkrivenje 12,5.6.10-17) u istoj meri u kojoj su to i rođenje i vaznesenje Isusovo (Otkrivenje 12,5), koliko i postojanje crkve i njeno proonstvo (Otkrivenje 12,1.6.11. 13.15), jednako istorijski kao i krst Isusa Hrista, čijom smo krvlju spaseni (Otkrivenje 12,11). Iako ne znamo kada se desio ovaj kosmički sukob na nebu, verujemo da se može datirati „pre stvaranja Adama i Eve i da je bio isto toliko istorijski stvaran koliko i pad čovečanstva u greh na podsticaj samog sotone“. (*Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, str. 241, 242)

Treći deo: primena na život

Sa članovima svog razreda razgovarajte o sledećim pitanjima:

1. Šta ljudi u vašoj kulturi misle o očiglednom postojanju sukoba između dobra i zla, kako u svetu tako i u ljudskom društvu? Kako oni razumeju poreklo zla? Da li veruju da će zlo ikada prestati? Zašto da ili zašto ne? Da li su već odustali od bilo kakve nade da će nestati zla? Ako jesu, zašto? Možda misle da je zlo nikada neće nestati ili je čak neophodno da bi se održala neka vrsta ravnoteže u svemiru i istoriji. Ako je tako, objasnite zašto se tako osećaju. Kako možete da im objasnite biblijski pogled na zlo?
2. Na koji način različite teorije o poreklu sukoba dobra i zla utiču na razumevanje ljudskog morala i odgovornosti? Uzmimo, na primer, teoriju evolucije. Kako ova teorija utiče na naše razumevanje porekla zla i, prema tome, na naše razumevanje ljudskog morala? Koje druge teorije o poreklu zla koje prevladavaju u vašoj kulturi, pored teorije evolucije, možete da zamislite?
3. Razmislite kako da opišete i objasnite ljudima oko sebe adventističko učenje o poreklu zla, o Velikoj borbi i o biblijskoj nadi. Kako ove biblijske istine možete da podelite sa svojim prijateljima, komšijama i kolegama koji pripadaju drugim hrišćanskim

denominacijama ili drugim religijama, ili naginju drugim filozofijama ili pogledima na svet? Koje elemente biste uključili u nacrt svog opisa Velike borbe?

2

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Isaija 41,10

Temelj proučavanja: Luka 19,41.42; Matej 23,37. 38; Matej 24,9.21.22; Jevrejima 11,35-38; Isaija 41,10; Otkrivenje 2,10; Dela 2,44-47; Jovan 13,35.

Uvod: Prošle nedelje smo proučavali poreklo Velike borbe na nebu i na zemlji. Ove sedmice se usredsređujemo na to kako se Velika borba odigrava u životima i istoriji Božjeg naroda, posebno na prelazu sa Jude, naroda Božjeg u drugom delu Starog zaveta na hrišćansku crkvu, Božji narod Novog zaveta.

Teme pouke – Pouka za ovu sedmicu ističe dve glavne teme:

1. Kao rezultat svog odbacivanja Hrista, Juda je zvanično, kao politički entitet, izgubio status naroda sa povlašćenim statusom Božjeg posebnog naroda i pretrpeo užasno iskustvo uništenja Jerusalima.
2. Bog je uspostavio svoj narod, Izraelov ostatak, i u nj uključio i Jevreje i neznabošce, spasivši ga od katastrofe koja je zadesila Jerusalim 70. godine nove ere. Bog je vodio svoju crkvu u njenoj misiji da objavljuje Jevanđelje Isusa Hrista, pozivajući ljude svih naroda da prihvate Radosnu vest i da se pridruže Njegovom novom narodu.

Drugi deo: tumačenje

Nekoliko kratkih činjenica o Jerusalimu

Tragični pad Jerusalima može se opisati, barem delimično, sledećim istorijskim pojedinostima:

1. Jerusalim je uništen tokom Prvog jevrejskog rata (66-73. godine nove ere), a njegovo uništenje je otpočelo pred kraj vladavine cara Nerona (54-68. godine). Rat je izbio kada je Gesije Flor, tek postavljeni rimski prokurator u Judeji, uzeo veliku količinu novca iz hramske riznice u Jerusalimu.

2. Dva glavna rimska generala poslata da uguše pobunu bili su Vespasijan i njegov sin Tit. Obojica su kasnije postali carevi.
3. Opsada Jerusalima je ozbiljno počela 70. godine nove ere. Tokom opsade su branioци grada uglavnom bili podeljeni u frakcije i borili se među sobom, ujedinjujući se samo da bi odbili neposredne napade Rimljana.
4. Jerusalem su čuvala tri zida. Prva dva zida pala su u ruke Rimljana aprila 70. godine nove ere, a treći je probijen nekoliko meseci kasnije, 30. avgusta. Hram je spaljen istog dana.
5. Prema jevrejskom istoričaru Josifu Flaviju, više od milion ljudi je poginulo tokom opsade Jerusalima, a procenjuje se da je oko 100.000 zarobljeno. Jerusalem i Hram su uništeni. Plenom koji su Rimljani odneli iz Jerusalima finansirali su izgradnju Koloseuma, jednog od najposećenijih spomenika u Rimu.
6. Bez svog grada Jerusalima i njegovog Hrama, judaizam je pretrpeo duboke promene. Središte jevrejske religije pomerilo se sa Hrama, žrtava i sveštenika na Zakon. Sadukeji, sveštenička klasa, izgubili su gotovo svu vlast, a nosioci judaizma postali su rabini.

Pad Jerusalima

Nije slučajno što Elen G. Vajt započinje *Veliku borbu* poglavljem poglavljem „Uništenje Jerusalima“. Ona je shvatila da je ovaj tragični događaj jevrejske nacije imao odlučujući značaj za Veliku borbu, identitet i misiju Crkve. Kako to? Da bismo odgovorili na ovo pitanje, prvo moramo da razumemo zašto je Jerusalem pao.

Sa stanovišta sekularne istorije, Jerusalem i Drugi hram su uništeni jer su se Jevreji pobunili protiv tadašnje supersile, Rimskog carstva, koje ih je satrlom svom silom, kako radi osvete, tako i radi odvracanja drugih mogućih pobuna. U vekovima koji su usledili posle pada Jerusalima, verujući Jevreji uglavnom su tumačili uništenje Jerusalima kao disciplinsku meru koju je Bog dozvolio. Neki judaistički teolozi su rekli da su Jevreji zgrešili prekršivši Božji zakon, postajući nemoralni; drugi veruju da su Jevreji bili previše razdvojeni i podeljeni, da nikada nisu naučili pouku o jedinstvu. U svakom slučaju, Bog je sačuvao ostatak koji će nastaviti da ispunjava Njegove namere.

Međutim, Biblija, posebno Novi zavet, nudi drugačije objašnjenje za uništenje Hrama. Svakako, pobuna, bezakonje, moralna i društvena pokvarenost, unutrašnji sukobi i podele jesu bili značajni faktori koji su doveli do propasti Jerusalima i uništenja Hrama. Ipak, situacija koja je izazvala tu tragediju bila je dublja od samih ovih faktora. Da bismo mogli da razumemo šta je izazvalo uništenje Hrama, potrebno je istaći nekoliko važnih tačaka, kako iz Starog tako i iz Novog zaveta. Kad se objedine, ove tačke nam pomažu da razumemo glavni razlog propasti Hrama: vođstvo Izraela odbacilo je Hrista i Božji savez.

Prvobitni Hram

Prvobitni hram Izraela, koji je sagradio Solomon, uništili su Vavilonjani 586. pre Hrista, nekih 20 godina nakon što je Judu osvojio Navuhodonosor (Danilo 1,1. 2). Uništenje se dogodilo otprilike sto godina nakon što je Izrael na severu pao u otpadništvo, posle čega su ga pokorili Asirci. Međutim, ova dva događaja — nestanak Izraela i uništenje Solomonovog hrama od strane vavilonske vojske — nisu se dogodila samo zato što jevrejska nacija nije uspjela da nauči kako da se ujedini ili zbog svog moralnog pada. Severni Izrael je nestao kao nacija jer su odbacili Božji savez i krenuli za drugim bogovima (1. O Carevima 12,26-33, 2. O Carevima 17,7-23). Poput Izraela, Juda je imao zle careve i pokvareno rukovodstvo sklono idolopoklonstvu. S vremenom su razdoblja Judinog idolopoklonstva postajala sve češća i sve gora. Međutim, za razliku od Izraela na severu, Juda nije imao stalnu zvaničnu, nacionalnu politiku zamene Božje religije paganizmom. Iz tog razloga, Bog je dozvolio uništenje Judinog hrama i njegovog glavnog grada, 586. pre Hrista, kao i privremeno izgnanstvo njegovog naroda, kao deo strategije nacionalne reforme.

Drugi hram

Rimljani su uništili Drugi hram 70. godine nove ere, nekih 35 godina nakon što je Isus prorekao sledeća tri događaja: (1) Bog će uzeti carstvo od Jude i dati ga drugom narodu (Matej 21,43) ; (2) Judina kuća (Hram) „ostaviće se pusta“ (Matej 23,38); i (3) Hram će biti potpuno uništen (Matej 24,1.2). Koji je razlog za ovu trostruku presudu? Judino vođstvo ne samo da nije uspjelo da donese rod koji priliči carstvu Božjem (Matej 21,43), već je, kao što je to činio i stari Izrael na severu, svesno odbio da ostane pod Zakonom i zaklonom Božjih krila (Matej 23,37). Godine 31. nove ere, vođe su donele zvaničnu, svesnu i za jevrejski narod sudbonosnu odluku: odbacili su Božji savez, Njegovo spasenje i Njegovog Mesiju (Matej 26,1-3.14-16.57-68; 27,15-25; Jovan 19,1-15). Kao rezultat toga, Bog je dozvolio uništenje zemaljsko hrama.

Božja blagodat

Bog je dao Izraelu i Judi svu blagodat neophodnu za iskupljenje i obnovu pre nego što im je dozvolio da pretrpe kaznu zbog kršenja Njegovog saveza. Od Mojsijevog vremena do uništenja Drugog hrama 70. godine nove ere, u rasponu od više od hiljadu petsto godina, Juda je iskusio Božju neprekidnu ljubav. Uprkos njihovim neuspesima, Bog je bio voljan da radi sa njima sve dok su oni bili voljni da ostanu u Njegovom savezu i da budu preobraženi Njegovom milošću i silom. Čak i kada su jevrejske vođe na kraju odlučile da odbace Boga, posle čega je Hristos najavio njihovu propast, Bog im je dao više od 35 godina pre nego što je izvršio tu presudu. Tokom ovog probnog perioda, hrišćani kao što su Petar (Dela 2-4), Stefan (Dela 7) i Pavle (Rimljanima 9-11) molili su ih da prihvate Isusa kao Mesiju i da učestvuju u Božjem Novom savezu.

Nažalost, umesto da poslušaju ove pozive, vođe su svoju odluku da odbace Hrista zapečatile teškim progonom hrišćana koji je kulminirao ubistvom Stefana, 34. godine nove ere. Međutim, i pored odluke da odbaci Judu kao narod koji ga predstavlja, Bog je nastavio da poziva pojedine Jevreje da uđu u Njegov novi savez i da se spasu u Njegovom carstvu.

Pad Jerusalima, dakle, ilustruje Božje ophođenje sa grešnicima u Velikoj borbi. Ovaj ugao posmatraanja pomaže nam da delimično odgovorimo na početno pitanje zašto je Elen Vajt smatrala da je ova tragedija tako bitna za temu Velike borbe i za identitet i misiju crkve. Pored toga, Elen Vajt je shvatila da će nam pad Jerusalima pomoći da razumemo paradoks suda: to jest, kako se Božja blagodat može preneti na grešnike, a da istovremeno zadovolji zahteve božanske pravde. S jedne strane, Bog je pun ljubavi, saosećanja i strpljenja, i poziva grešnike da se vrate u Njegovo carstvo. Bog ne želi da grešnici umru drugom smrću (Jezekilj 33,11). S druge strane, Bog je pravedan i pravdoljubiv. Pošto je svet, On ne može da u svom prisustvu podnese zlo. Međutim, On će prihvatiti konačnu odluku pojedinaca koji žele da idu svojim putem, ostavljajući Božje carstvo, savez, zaštitu i izvor života. Ipak, Bog daje grešnicima dovoljno upozorenja da će umreti ako odbiju zaštitu Njegovog carstva i blagodat Njegovog saveza. Izvan Božjeg saveza nema radosti ni života, iz prostog razloga što nijedno stvoreno biće nema u sebi život koji je nepozajmljen ili koji ne potiče ni od koga drugoga.

Plan spasenja

Uprkos neuspesima izazvanim izdajom saveza, Bog je nastavio sa svojim planom spasenja i svojim postupcima da razreši Veliku borbu. Bog je obećao da će Isus, koji je bio Seme Evino (1. Mojsijeva 3,15), Avramovo (1. Mojsijeva 12,2.3.7; Galatima 3,16.29) i Davidovo (2. Samuilova 7,12-15; Marko 12,35-37), doneti spasenje čovečanstvu, oslobađajući ga od vlasti đavola, i obnoviti Božju vladavinu na zemlji. U isto vreme, Bog je obećao da će Isus, istinsko Jagnje Božje na koje se odnose svi zemaljski tipski prikazi Svetinje (Jovan 1,29; 2,19-22), spasiti čovečanstvo od krivice i moći greha. Iako istorija čovečanstva ponekad može izgledati besciljno i prepuštena hirovima i namerama đavola i ljudske prirode, Sveto pismo pokazuje da Bog postepeno ostvaruje svrhu svog plana i obećanja spasenja. Kad ga je Njegov sopstveni narod izneverio, Bog je neumorno nastojao da ih vrati sebi i izbavi čovečanstvo iz blata greha. Avraam, Mojsije i Juda svi predstavljaju primere spasenih i iskupljenih. Ništa ne može sprečiti Boga da održi svoja obećanja i sprovede svoje planove.

Tipovi i antitipovi

Kao peto, zemaljsko Svetilište i žrtveni sistem bili su samo tipovi buduće Isusove žrtve i službe. Kada je prvi hram uništen, a Juda jadikovao zbog svoje prošle slave, Bog im je rekao da prava slava tek dolazi i da ne zavisi od materijala i arhitekture, već od Onoga na koga je Svetinja ukazivala (Jezdra 3,12; Agej 2,9; Matej 23,16-22). Iz tog razloga, kada je Drugi hram uništen 70. godine nove ere, hrišćani nisu gubili nadu. Naprotiv, shvatili su da je zemaljska Svetinja ispunila svoju ulogu ukazivanja na Isusa, na Njegovu žrtvu i na Njegovu službu spasenja u stvarnoj Svetinji na nebu. Tip se sjedinio sa antitipom; simbol se susreo sa stvarnošću. Nakon Isusovog utelovljenja, službe, smrti, vaskrsenja i vaznesenja, Velika borba se sada usredsredila na nebesko Svetilište. Poslanica Jevrejima opširno govori o značenju ovih promena. Dakle, 24. poglavlje Mateja i uništenje Drugog hrama, Poslanica Jevrejima i njeno fokusiranje na nebesko Svetilište

izuzetno su važni za adventističko razumevanje Velike borbe i za celinu adventističke teologije uopšte.

Upravo je ovo složeno shvatanje uništenja Hrama nadahnulo hrišćane apostolskih i postapostolskih vremena u narednih nekoliko vekova, kao i Elen Vajt u 19. veku, da sagledaju identitet i misiju Crkve. Pošto su preživeli uništenje Hrama, hrišćani apostolskih vremena su preusmerili pažnju sa Hrama na nebesku Svetinju. Pobedili su strah od progona i smrti jer su iskusili oproštenje grehova u Hristovoj žrtvi na krstu i sa verom gledali na Hristovu službu s desne strane Boga na nebu. Znali su da su Božji narod, Novi Izrael, pozvan od Boga da objavi Njegovu divnu vest o spasenju celom čovečanstvu uhvaćenom u kandže đavola, greha i smrti. Svoju ljubav su delili tako što su pomagali ljudima oko sebe sredstvima koja su im bila na raspolaganju. Isto tako, oni su drugima ukazali na kraj Velike borbe, na kraj stradanja i smrti, kada se Gospod Isus Hristos bude vratio na Zemlju i zauvek pobedio đavola i greh.

Treći deo: primena na život

1. Šta ljudi u vašoj kulturi misle o ljubavi i pravednosti? Imaju li još nade da će doći vreme kada će ljudsko društvo u celini obeležiti ljubav i pravednost? Zašto da ili zašto ne? Kako biste im mogli objasniti da nema istinske i trajne ljubavi i pravednosti bez Isusa, kao i da ne može biti ljubavi ili pravednosti mimo Njegovog otkrivenja ovih božanskih vrlina oličenih u Njegovoj žrtvi? Ili da ljubav i pravednost ne mogu postojati ako Sveti Duh ne daruje ove osobine ljudima ili nam ne pomogne razvijajući ih u nama?
2. Ispitajte svoje lične evanđeoske aktivnosti. Koliko jasno razumete šta znače Isusove reči „jevanđelje o Carstvu“? Kako možete proživeti ovo jevanđelje u svom životu? Kako vi i vaša crkva možete da prenesete ovo jevanđelje većoj ili manjoj grupi slušalaca?

3

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Jovan 12,35

Temelj proučavanja: Otkrivenje 12,7-9; Jovan 8,44; Priče Solomunove 23,23; Priče Solomunove 4,18; Jovan 12,35; Psalam 119,30; Dela 20,27-32; 2. Solunjanima 2,7-12; Jovan 8,32.

Uvod: Ove nedelje razmatramo kako apostolska i postapostolska crkva ulaze u Veliku borbu između Boga i sotone.

Nakon što ju je Hristos osnovao, Crkva se pridružila Velikoj borbi na Njegovoj strani. Međutim, Crkva će se uskoro suočiti s istim iskušenjem kao Adam i Eva: posumnjaće u Hristovu Reč i poželeti kompromis između Njegovih izričitih zapovesti i sotoninih obmanjujućih učenja.

Pouka za ovu sedmicu naglašava da Velika borba uključuje dve nejednake i nepomirljive strane. Ove strane su nejednake s obzirom na to ko je Bog, a ko je đavo. Dok je Bog večni Tvorac pun ljubavi i pravedni Car svemira, đavo i zlo imaju početak i, prema tome, imaće i kraj. Đavo, greh i zlo su privremena odstupanja koja će, iako utiču na Boga i ceo svemir, ukloniti naš svemoćni i svepravedni Bog pun ljubavi. Shodno tome, dve strane uključene u Veliku borbu, Bog i sotona, jednostavno ne mogu da se pomire.

Biblija opisuje Veliku borbu kao sukob između dve radikalno suprotne sile, kao što su svetlost i tama ili istina i laž. Svakako, zlo teži kompromisu s istinom jer je takav kompromis jedina šansa da zlo opstane. Strana zla nastoji da obezbedi svoj opstanak po svaku cenu kako bi uništila ono što je dobro ili što pripada Bogu. Zato đavo neprestano nastoji da namami Crkvu na kompromis. Nažalost, Crkva je pristala na kompromis, kao i praroditelji čovečanstva. Posledice ovih kompromisa vide se i osećaju do danas. Ipak, Bog, koji je Izvor istine i svetlosti, nikada neće pristati na kompromis. Poverenje u Boga i vernost istini, kao što je otkriveno u Isusu kroz Sveto pismo, zaštitice Crkvu od kompromisa i sprečiti da postanemo plen đavola.

Teme pouke – Ovonedeljna pouka ističe četiri glavne teme:

1. U prikazu Velike borbe, Biblija koristi dijametralno suprotne termine, kao što su *svetlost* i *tama*, da bi istakla činjenicu da Bog i Njegov narod ne mogu ni na koji način da ugroze istinu mešajući je sa greškom i laži.
2. Od najranijih dana Isusove službe i kasnije, za vreme delovanja Njegovih apostola, đavo je nemilosrdno prisiljavao Crkvu da sklizne u zabludu ili, u najmanju ruku, da iskviri Božju istinu.
3. Iskviriti istinu, međutim, jednako je izdaji Boga i uništenju same istine. Na kraju, takav kompromis predstavlja svrstavanje na stranu sotone.
4. Jedini način na koji Crkva može da izađe kao pobednik u Velikoj borbi jeste da ostane verna Božjem otkrivenju u Isusu Hristu i u Božjoj Svetoj Reči.

Drugi deo: tumačenje

Kompromis

U različitim društvenim kontekstima, kao što su porodični život i politika, kompromis se smatra prihvatljivim, a u mnogim situacijama čak i poželjnim. Uopšteno govoreći, reč *kompromis* se odnosi na postizanje sporazuma, na uspostavljanje, putem uzajamnog ustupka, srednjeg rešenja između pozicija dve ili više strana. Ključ takvog sporazuma leži u „ustupku“: svaka strana mora nešto da ustupi kako bi obe ili sve strane mogle da nastave da žive zajedno. U nekim slučajevima,

svaka strana pravi kompromis jer niko nema snage da ubedi, ili nadvlada i kontroliše drugu stranu silom. U drugim slučajevima, stranke prave kompromis jednostavno zato što žele da žive zajedno kao komšije, ili kao porodica, u ljubavi ili međusobnom poštovanju.

U kontekstu ove druge perspektive, kompromis svakako ima pozitivnu konotaciju, javlja se kao rešenje konflikta i kao prilika za miran suživot. Ove vrste kompromisa su uobičajene u našem svakodnevnom životu i uključuju pregovore ili toleranciju. Međutim, uopšte uzev, kompromis se doživljava kao negativna pojava, koja podrazumeva gubitak suštinske vrednosti, načela, istine ili kvaliteta. Kompromitovana medicina, imunološki sistem, nacionalni identitet, obrazovanje, moral, ugled, žetva ili vojni položaj predstavljaju nepoželjne i neprihvatljive kompromise jer ugrožavaju sam naš način života ili postojanja.

A kada je Bog u pitanju? Zar nije mogao da sklopi kompromis sa pobunjenim anđelima ili sa palim ljudima kako bi izbegao rat na nebu i dopustio da svi mirno žive? Zar nije mogao da bar toleriše protivničku stranu? Ako je suprotna strana želela nezavisnost ili autonomiju, zar Bog nije mogao da udovolji ovom zahtevu? Zar nije mogao da pobunjenicima jednostavno da oblast negde u uglu svemira gde bi mogli da žive sami umesto da budu uništeni?

Odgovor je složen. Nekoliko tačaka, međutim, može nam pomoći da to razjasnimo.

Nema kompromisa kod Boga

Prvo, postoji kvalitativna razlika između naših svakodневних pregovora i onih kompromisa koji je Lucifer želeo da postigne. Bog nas je stvorio sa svom slobodom neophodnom da se izrazimo, da komuniciramo i pregovaramo sa drugima, u ljubavi i pravednosti. Međutim, postoje neka fizička i moralna ograničenja koja se ne mogu ugroziti jer te granice čine samu osnovu našeg postojanja. Ovaj temelj se sastoji od istina da je Bog naš Stvoritelj, naš Održavatelj, naš Zakonodavac (i kao takav, otkriva kako treba da živimo da bismo bili srećni), kao i naš Car. Bog je Izvor našeg života. Mi jednostavno ne možemo postojati bez Njega. Lucifer je želeo da promeni upravo ovu osnovu. On je doveo u pitanje Božji karakter, status i autoritet i tvrdio da su ljudi bogovi (1. Mojsijeva 3,4), da postoje sami po sebi i da mogu da stvore sopstveni smisao i standarde za život i sreću.

Drugo, i usko povezano sa gornjom tačkom, jeste priroda greha. Greh nije samo gajenje suprotnog mišljenja. Greh je svesna i namerna pobuna protiv Boga i odbacivanje Božje tvrdnje da je On jedini Stvoritelj, Održavatelj, Zakonodavac i Car. Greh ne može tolerisati postojanje takvog Boga. Osnovna težnja greha jeste da se Bog zbaci sa Njegovog prestola i da greh postavi sebe za cara. Đavo, međutim, nudi kompromis. On je spreman da se odrekne svog poziva na potpuno odbacivanje postojanja Boga samo da on, Lucifer, takođe bude i priznat kao bog. Bog, s druge strane, ne daje prostor za takav kompromis ili pregovore sa grehom. Kakve ustupke On može da napravi? Da kaže da On nije Tvorac? Da nije Održavatelj? Da kaže da nije Izvor života i merilo sreće i morala? Da kaže da anđeli i ljudi mogu živeti bez Njega? Bilo šta od navedenog bila bi laž. Dok bi kompromis bio trijumf za đavola, za Boga bi značio kapitulaciju.

Treće, a u tesnoj vezi sa prve dve tačke, gore opisana situacija ne odnosi se samo na istinu i čast, već predstavlja konačno pitanje života i smrti. Zamislimo na trenutak da smo Adam i Eva. Nalazimo se u okruženju u kom nam sotona i Bog objašnjavaju svoje pozicije pre pada u greh. Sotona tvrdi da nas Bog laže, da smo autonomni, da smo bogovi i da smo besmrtni. Štaviše, on tvrdi da možemo da odbacimo Božje tvrdnje i da nećemo umreti (1. Mojsijeva 3,4) jer u sebi sadržimo život, izvorni i nedovoljno otkriven. Dalje, sotona optužuje Boga da koristi svoju tvrdnju da je Izvor i Merilo života samo da bi nas kontrolisao. Ova Božja tvrdnja za sotonu je diktatura, autokratija, zloupotreba, obmana i nepravda. Prema sotonu, činjenica da Bog ne želi da napravi kompromis potvrđuje sotonine navode. Iz tog razloga, sotona nas poziva da se oslobodimo Božjih „laži“ i „zloupotreba“ i iskusimo novu svest i autonomiju u kojoj otkrivamo i uživamo u svom beskonačnom i večnom božanskom potencijalu. Ali nisu li ovo samo optužbe i spekulacije? Zar ne rizikujemo da umremo ili nestanemo ako se odvojimo od Boga? Da li вреди pokušati, samo da bismo empirijski dokazali teoriju? Lucifer je sigurno mislio da вреди rizikovati.

Bog nam, s druge strane, govori da je On jedini Tvorac i Održavatelj, te da mi ne možemo postojati bez Njega. On nam kaže da ćemo, ako Mu ne verujemo, ako odbacimo Njega i Njegove tvrdnje, ako se odvojimo od Njega, Izvora života, umreti, odnosno nestati. Bog nam objašnjava da ovaj ishod nije puka spekulacija već činjenica, jer je On naš Stvoritelj. Nismo se sami stvorili, i nismo večni.

Sama ova činjenica, zasnovana na Njegovoj reči, mora biti dovoljna da mu verujemo. Međutim, Bog ističe da Njegove tvrdnje dokazuju naš prošli i sadašnji život: drugim rečima, dokle god smo mu verovali i živeli s Njim, svi su bili srećni. Ceo svemir je funkcionisano bez trzavica, i niko nije umro. Bog nam dalje objašnjava da On ne može da pravi kompromis ne samo zato što je u pravu, već zato što ćemo, ako se odrekne svog prestola, svi mi i cela vasiona nestati, jer je On jedini Hranitelj ili Održavatelj postojanja i života. Iz tog razloga, Bog nas poziva da mu verujemo, da ostanemo sa Njim i da živimo srećno sa Njim zauvek.

Da ste bili svedok takve debate, kome biste verovali?

Četvrto, na nesreću čovečanstva, naši prvobitni roditelji su prihvatili Luciferove spekulacije. Da li je sve to bilo vredno rizika? Ne. Izbor naših praroditelja pretvorio se u tragediju za njih i za čitav ljudski rod. Štaviše, ovaj zaključak nije puka spekulacija, već je zasnovan na istorijskim i empirijskim dokazima. Umesto da se oseća božanstveno i da večno živi nakon neposlušnosti Božjem zakonu, čovečanstvo se osećalo prazno, golo, puno stida, slomljenog srca i pokidanih veza (1. Mojsijeva 3,7.8). Štaviše, ljudska vrsta je počela da pati i umire. Međutim, Lucifer nije zaustavio svoje spekulacije protiv Božje vlade; predložio je nove kompromise. On je tvrdio da je njegova takozvana teorija tačna, pošto Adam i Eva nisu umrli odmah nakon neposlušnosti Bogu. Mi smo besmrtni, tvrdio je sada, jer imamo besmrtnu dušu, koja posle smrti odlazi u duhovnu, eteričnu sferu. Tragično, većina ljudi je upala u zamku verovanja u tu laž. Štaviše, Lucifer je sada počeo da poziva Boga i čovečanstvo da prihvate realnost postojanja greha i smrti kao nove normalnosti. U mnogim nebiblijskim religijama koje su preovladale kroz ljudsku istoriju, sotona

je nastojao da ponudi novu definiciju i novo objašnjenje patnje i smrti kako bi zaobišao njihovu sveprisutnost, koja neprestano podriva njegove laži.

Peto, Bog je ostao veran sebi. Objasnio je da su Adam i Eva ostali živi nakon što su Ga odbacili ne zato što je sotona bio u pravu kada je tvrdio da smo besmrtni, niti zato što je Bog napravio kompromis. Naprotiv, Adam i Eva nisu umrli zato što Bog, u svojoj večnoj ljubavi prema čovečanstvu, ima plan spasenja, koji je počeo da se ostvaruje čim su ljudi pali u greh. Prema ovom planu, Bog nam je, umesto kompromisa, dao novu priliku da izaberemo da se spasemo, živimo i ostanemo sa Njim. Ipak, ova nova prilika i spas nisu bili proizvod kompromisa. Ne smemo brkati kompromis sa Božjim strpljenjem, ljubavlju i blagodaću. Umesto toga, spasenje i nova prilika za život izvire iz Božje žrtve.

Upravo zato što Bog nije niti je mogao da pristane na kompromis, On se odlučio na žrtvu. Međutim, On nije žrtvovao nas. Umesto toga, žrtvovao je sopstveni život. Da je kompromis bio moguć, On ne bi morao da umre na našem mestu. No, pošto nije napravio kompromis, On je radije odabrao da umre umesto nas da bi odbranio svoju istinu, da bi pokazao svoju ljubav i pravednost i da bi nas spasio od krivice i sile greha. Štaviše, On nije pravio kompromise, jer je znao posledice kompromisa: patnju, bedu i smrt celog čovečanstva i vasione.

Iz istih razloga, Božji pravi narod ne pravi kompromise. Istina, tradicionalno hrišćanstvo je kompromitovalo otkrivenje Božje istine u Svetom pismu. Međutim, Bog je radio na obnavljanju svoje istine kako bi mogao da spase što više ljudi. Iz tog razloga, Njegova verna Crkva ostatka rado saraduje sa Njim kako bi pomogla u širenju Njegove istine odsjajujući Njegovom svetlošću.

Treći deo: primena na život

1. Na koji kriterijum ili kriterijume se poziva vaša kultura radi utvrđivanja šta je istina? Koji su izvori istine u vašem društvu, religiji ili kulturi? Na koji način, ako ga ima, vaše društvo ili kultura gleda na Bibliju kao na izvor istine o poreklu, značenju, pravcu i sudbini našeg sveta?
2. Kako možete preneti drugima naše adventističko razumevanje Svetog pisma kao glavnog pouzdanog izvora istine? Kako nam ovo razumevanje Svetog pisma pomaže da razvijemo ispravan pogled na svet i put ka spasenju?
3. Ispitajte svoj život. Mislite li da postoje oblasti u vašem životu koje su posledica kompromitovanja Božje istine? Ako da, šta je to? Šta možete učiniti da popravite ovo stanje?

4

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Jovan 3,14.15

Temelj proučavanja: Jovan 14,6; Juda 3,4; 1. Mojsijeva 2,10; 1. Jovanova 1,7; Jovan 3,14.15; Jevrejima 11,6; Dela 4,12; Matej 10,18-20; Otkrivenje 1,9.

Uvod: Rane i srednjovekovne verne hrišćane karakterisala je ne samo njihova lična vernost Bogu i Njegovoj Reči, već i javno stanovište koji su zauzeli u objavljivanju načela Božjeg carstva i spasenja. Ove nedelje nastavljamo da pratimo istrajavanje Crkve na strani Boga u Velikoj borbi, tokom perioda srednjeg veka i tokom Reformacije. Tokom ovog vremena, rani reformatori i crkvene vođe crpeli su nadahnuće iz primera Hrista i apostola, kao i od mučenika poput Polikarpa.

Međutim, ovo doba reformi ne obuhvata običan period progona, nego predstavlja proročki period od 1260 godina, koji se proteže od 538. do 1798. godine. Kao i u slučaju drugih proročkih perioda progona, ovo doba takođe ukazuje na činjenicu da je vreme progona ograničeno i da, u konačnom smislu, Bog upravlja svim događajima.

Tokom ove epohe, brojni hrišćani, kao što su Valdenžani, Viklif i Hus, ne samo da su trpeli progon od strane Božjih neprijatelja, već su krenuli u ofanzivu protiv sila duhovne tame. Oružje njihove ofanzive nije proizašlo iz njihove sopstvene snage, vizije ili mudrosti, niti su ovi branioci vere krenuli u napad na sile zla lukavo osmišljenom vojnom strategijom. Umesto toga, misija pravih hrišćana i tajna njihove moći sastojala se u njihovom otkrivanju Božje Reči, ljubavi prema njoj i njenom objavljivanju, bez obzira na cenu.

Rad reformatora postigao je dva rezultata za čovečanstvo i za Boga. Prvi rezultat bilo je saznanje da ljubav Božja, kako je otkrivena u Njegovoj Reči, preobražava život Njegovog naroda i daje im nadu u dolazak carstva Božjeg. Njihov drugi rezultat bilo je objavljivanje svetu biblijske istine kao opravdanja Božjeg identiteta i karaktera, koje su sile zla ocrnjivale u velikom kosmičkom ratu. Tada, kao i sada, duhovna tama se povlači pred objavljivanjem Reči Božje, koja obasjava svet nadom i ljubavlju.

Teme pouke – Ovonedeljna pouka naglašava tri glavne teme:

1. Progon koji je srednjovekovna crkva vodila protiv hrišćana koji veruju u Bibliju desio se tokom vremenski ograničenog proročkog perioda koji je Bog nadzirao, kao što je Sveto pismo i predvidelo.

2. Valdenžani, Viklif i Hus ilustruju šta znači stati na stranu Boga, svedočeći i objavljujući Reč Božju u najmračnijim vremenima kosmičkog sukoba.

3. Božja Reč je naš najveći izvor nade i moći, koja nam omogućava da živimo i stojimo na Božjoj strani.

Drugi deo: tumačenje

Koren progona

Crkveni istoričari obično klasifikuju uzroke ranog hrišćanskog progona prema sledećim kategorijama:

- Ekonomski (npr. vernikovo ispovedanje vere uticalo je i često ograničavalo njegovu ili njenu novčanu razmenu sa mesnim i regionalnim preduzećima; videti Dela 19,23-27);
- Društveni (npr. hrišćani su odbili da učestvuju u nemoralnim aktivnostima);
- Politički (npr. hrišćani su proglašeni za žrtvene jarce za rešavanje političkih problema);
- Verski (npr. hrišćanska verovanja, prakse i rast su doživljavani kao pretnja za opstanak vladajuće religije).

Osnovni uzrok svih ovih progona bio je sotona. Koji je bio njegov motiv za napad na hrišćane u ratu protiv Hrista? Nije li sotona, na kraju krajeva, taj koji je prvobitno optužio Boga za kontrolu, ugnjetavanje i ograničavanje slobode? Zašto bi sotona sada postao krajnji uzročnik progona i ugnjetavanja?

Možemo pretpostaviti dva moguća razloga. Prvo, Lucifer je izgradio čitavu svoju pobunu i svoj predlog novog svetskog poretka na lažima, velikim spekulacijama i neosnovanim i pogubnim optužbama protiv Boga, Božjeg karaktera, Njegovog statusa i Njegovog suvereniteta (Jovan 8,44). Kao lažov, sotona je iskrivio stvarnost ne samo u očima drugih; i na njega samoga su uticale laži koje je objavljivao, već samim činom laganja. Prevara deformiše samu osnovu ličnosti. Koliko brzo laž postaje vladajuća sila u čoveku, pokušavajući da se afirmiše kao istina protivno diktatu razuma i savesti!

Iako laž postoji samo u ljudskom umu, ona vlada nečijim postupcima i ponašanjem. Dakle, laž izaziva katastrofalna izobličenja nečije percepcije spoljašnje stvarnosti. Ovo izobličenje stvarnosti se dešava zato što laž prirodno ne može opstati; ne odgovara stvarnosti i stoga želi da stvarnost uskladi sa svojim postulatima. U suprotnom, suočavanje s istinom jednostavno bi odbacilo laž. Stoga laž treba stalno da se prisiljava na postojanje.

Svaki pokušaj ispitivanja istine predstavlja pretnju za opstanak laži, pa će onaj ko prihvati laž suzbiti svaki pokušaj traganja za istinom. Iz tog razloga sama zla priroda Lucifera, iskrivljena njegovim sopstvenim lažima, sada je nastojala da suzbije svaki pokušaj Božjeg naroda da primi, otkrije, živi i objavi istinu.

Drugo, nema slobode bez Boga. Sam Bog je slobodan. On nas je stvorio po svom obličiju, slobodne, a samim tim i moralne i pune ljubavi. Bog nas nije samo stvorio slobodnima; kao naš Održavatelj, On je merilo i održavatelj naše slobode. Ne možemo imati pravu slobodu bez ili protiv Boga. Svaki poduhvat da se uspostavi potpuna autonomija odvojeno od Boga, kao što je Lucifer želeo, značilo bi lišavanje Boga njegovog statusa kao Tvorca i Održavatelja. Dalje, takav poduhvat bi bio svrgavanje Njega s prestola. Dakle, da bi postigao apsolutnu autonomiju, Lucifer je pokrenuo svoju pobunu protiv Boga. Međutim, Lucifer je ubrzo shvatio da će, da bi sačuvao svoju autonomiju, stalno morati da potiskuje samo postojanje Boga, koji je po definiciji Stvoritelj i Održavatelj. I ne samo to, Lucifer će morati i da potisne svaku želju, u sebi i drugima, da se vrati Bogu i principima Njegovog carstva. Iz tog razloga, Lucifer će morati da istrebi svaki pomen o postojanju Boga. Stoga, pošto Božji narod svedoči o Božjem postojanju i obožava Ga kao svog Stvoritelja, sotona nije mogao dozvoliti dalje postojanje Božjeg naroda jer bi to značilo priznavanje kolapsa njegovih teorija, odnosno dokaz da nema slobode izvan Boga i Njegovog poretka.

Valdenžani, franjevci i Sveto pismo

Na početku drugog milenijuma naše ere, Rimokatolička crkva je postala strašni, centralizovani i hijerarhijski gigant Evrope. To je takođe bila duboko korumpirana institucija. Članovi Crkve nisu mogli da previde ovaj razvoj događaja. Osećali su potrebu da identifikuju uzroke crkvene korupcije i da predlože rešenja. Ovaj proces je rezultirao brojnim monaškim redovima, uključujući i prosjačke.

Početak 13. veka, Franjo Asiški (1181-1226), prilično svetovni sin bogate porodice, doživeo je mistično iskustvo preobraćenja posle kojeg se odrekao imovine koju je imao i izjavio da namerava da podražava Hristovo siromaštvo koliko je moguće. Franjo je osnovao red franjevaca koji je promovisao siromaštvo kao vrlinu. Franjevci su bili poznati po uličnom propovedanju. Godine 1209. Franjo je tražio formalno priznanje svog reda od pape Inocentija III, koji je bio na vlasti od 1198. do 1216. Nakon početnog oklevanja, papa je udovoljio Franjinom zahtevu 1210. Franjo je takođe osnovao ženski red, red sv. Klare, kao i Treći red, sastavljen od laika.

Samo nekoliko decenija ranije, krajem 12. veka, Petar Valdo (um. 1205), uspešan poslovni čovek iz jugoistočne Francuske, takođe je doživeo preobraćenje, odrekao se svog bogatstva i propovedao dobrovoljno siromaštvo. Takođe je osnovao red za siromašne i apelovao na papstvo za odobrenje. Iako je papa Aleksandar III, koji je predsedavao od 1159. do 1181., u početku prihvatio Valdov zavet siromaštva, njegov naslednik, papa Lucije III, koji je predsedavao papskom stolicom od 1181. do 1185. godine, osudio je Valda i njegov pokret, valdenžane, kao jeretike i

zabranio im da propovedaju. Što je još gore, u narednih nekoliko stotina godina, Rimokatolička crkva je pokrenula užasne progone protiv valdenžana koji su zamalo doveli do njihovog nestanka.

Dakle, razmotrimo sličnosti koje su pred nama između ova dva pokreta za probuđenje i verska reda, koji su se pojavili otprilike u isto vreme u istoriji. Osnivači oba pokreta, Franjo Asiški i Petar Valdo, imali su prilično slična iskustva preobraćenja. U početku, oba čoveka su osnovala svoje redove na sličnim duhovnim pravilima: siromaštvu i uličnom propovedanju. Obojica su imali slične želje da reformišu Crkvu i obojica su se obratili papstvu za odobrenje njihovih naredbi. Međutim, ova dva reda imala su radikalno različite odnose sa papstvom, pa su, shodno tome, imali različite sudbine i završetak. Zahtev franjevacu za papsko odobrenje u početku je naišao na oklevanje, ali je kasnije odobren. Nasuprot tome, Valdov zavet siromaštva, koji je prvobitno odobrilo papstvo, kasnije je ukinut. Franjevci su izrasli u jedan od najuticajnijih rimokatoličkih redova. (Danas se njegov uticaj najviše ogleda u činjenici da je sadašnji papa, iako jezuita, odao počast Franji Asiškom usvajanjem njegovog imena.)

S druge strane, Valdenžani su pretrpeli jedan od najokrutnijih progona u istoriji, progon usmeren na njihovo istrebljenje.

Ovde je najrelevantnije pitanje zašto. U čemu je bila razlika između ova dva pokreta ili naređenja? Odgovor je u konačnoj prirodi njihove odanosti. Franjevci, koji su vrlo verovatno naučili iz Valdovog iskustva, dobili su papsko odobrenje dajući konačnu vernost papi. To jest, franjevci su priznali papstvo kao krajnji duhovni i vremenski autoritet na zemlji i zakleli se da će bezuslovno podržavati njegov autoritet u pitanjima doktrine i prakse.

Valdenžani su, s druge strane, verovali da konačni autoritet za naš život i učenja izvire iz Božjeg Svetog pisma. Iz tog razloga su Sveto pismo stavili u središte svog proučavanja, propovedanja i življenja. Shodno tome, Valdenžani su ubrzo otkrili i odbacili sve veći broj laži i kompromisa Rimokatoličke crkve, kao što su:

- poštovanje svetaca,
- većina od sedam katoličkih sakramenata,
- pojam transsubstancijacije,
- ispovedanje grehova „na uvo“ sveštenicima,
- praksa krštenja novorođenčadi,
- prodaja indulgencija,
- doktrina o Čistilištu,
- molitve za umrle.

Umesto toga, Valdenžani su proglasili da je Bog jedini Stvoritelj i Spasitelj. Takođe su proglasili da je Hristos jedini Posrednik, davalac blagodati i jedini koji prašta grehe. Oni su učili da bogoslužjenje

nije ograničeno na fizički prostor rimokatoličkih crkava, već da se može služiti Bogu na bilo kom mestu.

Valdenžani za života nisu primili nagradu za svoju vernost, ali njihove ideje i njihova hrabrost da se zalažu za Božju Reč protiv kompromisa i đavoljih laži ubrzo su inspirisale jutarnje zvezde Reformacije, Džona Viklifa i Džona Husa, kao i ostatak pokreta Reformacije, od 16. veka nadalje. Nepoštovani od čovečanstva, ovi reformatori će biti počašćeni od samog Hrista prilikom Njegovog slavnog povratka. Kao deo svog trajnog nasleđa vere, Valdenžani su nam zaveštali svoje implicitno poverenje u autoritet Svetog pisma. Oni su razumeli da uspeh hrišćanstva nije u urođenoj genijalnosti ili lukavstvu njegovih članova, već u njihovom svedočenju drugima onoga što je Hrist učinio i u ukazivanju na Božju Reč kao izvor božanskog otkrivenja i spasenja. Iz tog razloga, reformatori su jednostavno sledili opomenu apostola Pavla: „Propovedaj reč; nastoj u dobro vreme i u nevreme“ (2. Timotiju 4,2). Za sobom su širili Biblije ili delove Svete knjige i ostavljali rezultate uz pomoć Svetog Duha.

Valdenžane je u ovom delu motivisao osnovni i veliki princip *Sola Scriptura*, to jest, da je Sveto pismo, samo po sebi, Reč Božja, da Biblija ima moć da prenese Božju poruku svim ljudima, da je sama po sebi dovoljna i da ima smisla za sve svoje čitaoce. Upravo je ovo etičko stanovište kasnije dalo podsticaj identitetu, misiji, jedinstvu i životu adventnog pokreta u 19. veku.

Treći deo: primena na život

1. Valdenžani su širili Reč Božju u vreme progona. Možda ste, kao i oni, u okruženju koje vas progoni. Ili možda trenutno uživate u okolnostima verske tolerancije i mira. U svakom slučaju, šta možete učiniti da širite Reč Božju u svojim okolnostima na smislen način za ljude oko vas?
2. Razvijte plan u tri tačke koji će vam pomoći da budete na strani Boga u vremenima progona. Podelite svoj plan sa porodicom ili grupom u subotnoj školi.

5

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Psalam 119,11

Temelj proučavanja: Psalam 119,162; 2. Petrova 1,20.21; Jovan 16,13.14; Efescima 2,8.9; Rimljanima 3,23-31; Rimljanima 5,8-10; Rimljanima 6,22.23 .

Uvod: Proučavanje ove sedmice ističe tri centralna načela koja karakterišu Veliku borbu –

(1) Božji karakter je ljubav i pravda.

(2) Jedini put do spasenja je utemeljen na Njegovoj ljubavi i pravednosti.

(3) Prva dva načela izvire iz samo jednog izvora: Božjeg otkrivenja izraženog u Isusu Hristu i Svetom pismu.

Tokom srednjeg veka, činilo se da su ova tri načela zauvek obavijena đavolskom tamom, i da ih nikada niko više neće podržati ili uzdići. Međutim, Bog je pozvao nekoliko velikih ratnika, reformatora, da ustanu usred bojnog polja i još jednom podignu zastavu Božje istine. Ovih ratnika bilo je malo. Ipak, manjak reformatora trebalo je da pokaže da pokret nije ljudski, već božanski, kako po svom nastanku tako i po svom delovanju: to jest, mi koji smo na strani Boga u Velikoj borbi ne dobijamo bitku svojom mudrošću ili snagom.

Naprotiv, pobedu u Velikoj borbi dobijamo samo ako svedočimo šta Reč Božja objavljuje i šta sila Božje blagodati može učiniti i čini za nas i u nama. Iz ovih razloga, reformatori su shvatili da je njihova misija da proglase pet velikih *Sola* ('samo'):

- *Sola Scriptura* („Samo Sveto pismo“),
- *Sola gratia* (spasenje „Samo blagodaću“),
- *Sola fide* (spasenje „Samo verom“),
- *Solus* ili *Solo Christus* („Samo Hristos“),
- *Soli Deo gloria* („Samo Bogu slava“).

Teme pouke – pouka ove nedelje istražuje dve glavne teme:

1. Biti na Božjoj strani u Velikoj borbi znači manifestovati nepokolebljivu veru u Sveto pismo kao jedino otkrivenje Božjeg karaktera i ljubavi prema nama.
2. Biti na Božjoj strani u Velikoj borbi takođe znači manifestovati nepokolebljivu veru u Božju blagodat kao jedini izvor i put spasenja.

Drugi deo: tumačenje

Sola Scriptura, Sola gratia, Sola fide

Zašto je protestantski princip *Sola Scriptura* toliko važan za Veliku borbu? Kako je to povezano sa spasenjem i sa drugim protestantskim „Samo“, posebno sa *Sola gratia* i *Sola fide*? (Napomena: u skladu s Efescima 2,8, u ovom komentaru tretiramo *Sola gratia* i *Sola fide* kao jedinstveno načelo.)

Kao što smo videli, Velika borba je započela na nebu Luciferovom lažnom optužbom da je Bog zao i da je Njegova vladavina diktatorska. Nakon togam Velika borba se preselila na Zemlju, kada je Lucifer prevario naše praroditelje da poveruju da su, ili da bi mogli postati bogovi. U svakoj fazi ljudske istorije, đavo je radio sa neumornom zlobom da izopači Božji karakter, planove, suverenitet i zakon. Bog je odgovorio otkrivajući Sebe čovečanstvu. Jedan od načina na koji nam se Bog otkriva jeste kroz prirodu, istoriju, ljudsku prirodu i našu svest. Ovo božansko otkrivenje obično se naziva opštim otkrivenjem. Međutim, opšte otkrivenje nije specifično jer nije propozicionalno; drugim rečima, nije pretočeno direktno u reči. Pored toga, greh je proizveo značajne promene u prirodi, istoriji, ljudskoj prirodi, moralu, ljudskom razmišljanju i našoj percepciji stvarnosti, što predstavlja izazove za naše uvažavanje i razumevanje opšteg otkrivenja.

Iz ovih razloga, Bog se otkriva prvenstveno kroz posebno otkrivenje. Posebno otkrivenje znači da se Bog otkriva lično i propoziciono. U njemu možemo upoznati i razumeti Božji karakter, Njegovu ličnost, Njegove planove, Njegovu vlast nad ljudskom istorijom i Njegova načela delovanja i vladavine. Pre pada u greh, Božje posebno otkrivenje se manifestovalo kroz Njegov lični odnos i razgovore sa Adamom i Evom. Posle pada, Bog nije napustio čovečanstvo, iako je greh ozbiljno izmenio Njegov odnos sa ljudima. On je nastavio da se lično otkriva Adamu, Evi i ostatku čovečanstva na različite načine kao što su teofanije (bogojavljenje u različitim oblicima) ili proročka iskustva (snovi i vizije).

Hiljadama godina je Bog radio preko patrijaraha i proroka da bi se suprotstavio đavolovim dezinformacijama, ali i, što je još važnije, da bi pozvao čovečanstvo da Ga ispravno razume, da mu veruje i prihvati Njegov plan spasenja. Ipak, Bog se nije zaustavio na ovom obliku posrednog otkrivenja. Bog Sin, drugo lice trojedinog Boga, postao je ljudsko biće da bi Bog mogao da bude sa nama lično (Jovan 1,1-3.14) i lično nam pokaže svoju ljubav. Da bi nas spasao, Bog je uzeo na sebe krivicu za naš greh, postavši greh za nas da bismo mi postali pravednost Božja u Njemu (2. Korinćanima 5,21). Isus Hristos, utelovljeni Bog, bio je vrhunac Božjeg posebnog i ličnog otkrivenja čovečanstvu, pa čak i celom svemiru (Jevrejima 1,1-3). Kroz Isusa – u Njegovom utelovljenju, životu, službi, požrtvovanoj smrti i vaskrsenju – Bog je u potpunosti otkrio svoj karakter ljubavi i pravednosti, kao i svoju stvaralačku i spasonosnu moć. Posle Hristovog vaznesenja, Bog je nastavio svoje proročko otkrivenje kroz prisustvo i delovanje Svetog Duha.

Međutim, Božje posebno otkrivenje se ne zaustavlja na ovim istorijskim božanskim manifestacijama. Kroz proces nadahnuća, Bog je radio direktno sa prorocima i apostolima i preko njih (Efescima 2,20) da bi zabeležio svoje posebno božansko otkrivenje kako bi se ono objavilo i otkrilo celom svetu (2. Timotiju 3,16; Matej 28,20). Ovaj zapis o Božjem otkrivenju je Sveto pismo, koje se sastoji od Starog i Novog zaveta, a usredsređeno je na Božje otkrivenje u Hristu (Jovan 5,39.40; Luka 24,27).

Sveto pismo je stoga sastavni deo Božjeg posebnog otkrivenja, koji, kao Reč Božja, nosi istinski pečat Božjeg autoriteta. Kroz Sveto pismo, Bog žudi da svi ljudi znaju ko je On zaista i šta je učinio i čini za njihovo spasenje.

Naradi

sotona je upotrebio nekoliko strategija da potkopa Božje posebno otkrivenje. Jedna takva strategija bila je da se čovečanstvo navede da sumnja u ono što je Bog otkrio u svojoj Reči. Međutim, pošto se Božja Reč stalno potvrđivala, đavo se preusmerio na svoju glavnu strategiju: da Sveto pismo zavisi od ljudskog tumačenja i tradicije. Ova promena se dogodila u sredini Božjeg naroda u vreme Starog zaveta. Tako je u novozavetnim vremenima nekima od njih bilo teško da prihvate Isusa ne zato što je Sveto pismo bilo nejasno, već zato što su želeli da Božju Reč provuku kroz filter sopstvene tradicije (Marko 7,1-13). Tako je đavo postigao svoj trostruki cilj: da „ostavi zapovesti Božje“, da „ukine zapovest Božju“ i da „ukine reč Božju“ (Marko 7,1-13).

U početku, kao i kod Jevreja, tradicija može imati dobre namere. Ipak, ako se pažljivo ne rukovodi biblijskim principima, tradicija na kraju dovodi do same suštine greha – uklanjanja Božjeg autoriteta, pokušaja da Njime upravljamo i uspostavljanja ljudske vlasti nad Bogom, Njegovim carstvom i Njegovim otkrivenjem. Uzdizanje tradicije nad Rečju Božjom ruši samu svrhu i smisao Božjeg posebnog otkrivenja, a to je da otkrije Njegov pravi karakter, namere i planove i da otkrije put iskupljenja.

Umesto Božje ljubavi i spasenja po blagodati, ljudi se uče da slede uputstva verskih stručnjaka i da slede težak put spasenja (Matej 23,4).

Baš kao što je to učinio Hristos, prvi hrišćani su odbacili tradiciju i ponovo tumačili Sveto pismo u skladu sa smislom (Jovan 5,39.40; Luka 24,25-27; Dela 2,14-32). Kasnije su, međutim, hrišćani sledili primer judaizma i razvili svoje sopstveno tumačenje Svetog pisma zasnovano na različitim kulturnim, političkim ili filozofskim pretpostavkama. U vreme Lutera, Sveto pismo i njegovo tumačenje bili su čvrsto u rukama crkvenog magisterijuma. Prema ovim autoritetima, Biblija je previše božanska i sveta da bi je tumačili „obični“ ljudi. Baš kao što su pisari činili u Isusovo dane, rimokatoličko sveštenstvo i teolozi, pod maskom očuvanja identiteta i jedinstva Crkve, tvrdili su da ne mogu svi da čitaju i razumeju Bibliju. Njihovo uskraćivanje Pisma narodu imalo je za ishod nedostatak istinskog znanja o Bogu i nedostatak duhovnosti, sa strašnim posledicama. Shodno tome, odsustvo biblijske istine dovelo je do masovnog bujanja greha; ubrzo je Crkva tvrdila da ima vlast da upravlja Bogom, Njegovim carstvom i Njegovim putem spasenja. Zbog ovakvih kretanja, Crkva je, poput starih jevrejskih vođa, nametnula „novi“ put spasenja – kroz dela. Prema ovom učenju, ljudi se spasavaju od strane Crkve i kroz Crkvu, čineći ono što im Crkva kaže. Tako se učenje Crkve pretvorilo u poštovanje hijerarhijskih i svetotajinskih obreda, dok se učenje o spasenju pretvorilo u prihvatanje pokajanja i oprosta. Bogu je uskraćeno upravo ono sredstvo koje je stvorio da direktno dopre do svih ljudi, a to je Sveto pismo.

Uspostavljanjem načela *Sola Scriptura*, protestantski reformatori su ustali protiv ove demonske strategije koja je delovala unutar Crkve. Reformatori su ustanovili da je Sveto pismo jedini oblik posebnog otkrivenja koje je Bog dao Crkvi u to vreme i da ljudima treba dozvoliti da neposredno slušaju Boga čitajući Bibliju. *Sola Scriptura* ne znači da su protestantski reformatori isključili bilo koji drugi oblik znanja, kao što su razum, umetnost ili iskustvo. Ono što su reformatori mislili pod

Sola Scriptura jeste da je Sveto pismo Božje autoritativno otkrivenje koje oblikuje naš pogled na svet, govoreći nam ko je On, šta je uradio, ko smo mi i šta nam se dogodilo prilikom praroditeljskog greha. Dalje, Sveto pismo otkriva kako nas Bog spasava i šta očekuje od nas. Dakle, autoritet Svetog pisma je iznad autoriteta Crkve i iznad bilo kog drugog ljudskog autoriteta ili oblika znanja. Reč Božja je stvorila Crkvu, a ne obrnuto.

Načelo *Sola Scriptura* je direktno i neodvojivo povezano s uspostavljanjem drugog načela, *Sola gratia / Sola fide*. Kada je Martin Luter čitao Bibliju bez filtera tradicije, otkrio je u njoj istinski Božji karakter i Njegov pravi put spasenja. U Svetom pismu, protestanti su otkrili centralnu poruku koju je Bog želeo da saopšti čovečanstvu usred Velike borbe: naš Bog je Bog ljubavi i pravednosti, a ne tiranin. Čak i kada smo se pobunili protiv Njega, On je umro umesto nas. On nam je ponudio dar svoje pravednosti da bismo bili vraćeni u Njegovo carstvo kad ovaj dar prihvatimo verom.

Napad liberalne teologije

Nažalost, u poslednjih nekoliko vekova, i sam protestantizam će preplaviti još jednom đavoljom strategijom raskidanja Božjeg odnosa sa čovečanstvom. Liberalni protestanti nisu zabranili ljudima da sami čitaju Sveto pismo. Umesto toga, ovi liberalni mislioci su reinterpretirali samu definiciju i prirodu Svetog pisma.

Za njih Biblija više nije bila božansko posebno otkrivenje, već samo proizvod evolucije ljudskog uma, kulture i morala. Dakle, Sveto pismo nije Božja Reč čovečanstvu, već puke ljudske reči, mašte ili spekulacije o Bogu, koje su proizašle iz prirodnog ili istorijskog okruženja ljudi. Iz tog razloga, prema liberalnom protestantizmu, direktno, prirodno, doslovno i pobožno čitanje Svetog pisma kao Reči Božje jednostavno je pogrešno. Umesto toga, Sveto pismo moramo čitati na isti način i s istom metodologijom potrebnom kada čitamo dela iz književnosti, istorije, kulture ili filozofije.

Sledstveno tome, umesto tradicionalnog protestantskog istorijsko-gramatičkog metoda čitanja Svetog pisma, pristalice liberalne protestantske teologije nametnule su Svetom pismu istorijsko-kritički metod biblijskog tumačenja. Protestantski princip *Sola Scriptura* je propao budući da, prema ovom novom pravcu razmišljanja, Sveto pismo više nije bilo jedini autoritativni izvor Božjeg posebnog otkrivenja. Umesto toga, Biblija je postala samo jedan od mnogih istorijskih ili monumentalnih dokumenata koje je stvorilo čovečanstvo. Štaviše, urušilo se i načelo *Sola gratia / Sola fide* jer su i Sveto pismo i put spasenja postali proizvod ljudskog duha i moralnih i verskih pregnuća. Osim toga, suprotno Svetom pismu (Dela 4,12), Hristos je samo jedan od mnogih puteva spasenja. Tragično, ovaj pogled na Sveto pismo i ovaj metod biblijskog tumačenja postali su dominantni u svim hrišćanskim denominacijama.

Kao Božjoj Crkvi ostatka poslednjeg vremena, adventistima sedmog dana je još jednom Bog poverio misiju da proglase temeljna biblijska načela *Sola Scriptura*, *Sola gratia* i *Sola fide*.

Treći deo: primena na život

1. Razmišljajte o pet *Sola* protestantskih reformatora. Kako su oni relevantni za vaš život? Koliko su relevantni i za religije i kulturu oko vas? Kakav doprinos bi pet *Sola* mogli dati zajednici u kojoj živite?
2. Kako vaša zajednica i/ili kultura gleda na Sveto pismo? Na koji način po vama podržavanje Svetog pisma u vašem konkretnom religiozno-duhovnom kontekstu predstavlja Velike borbe?
3. Kakav je vaš lični doprinos uzdizanju Svetog pisma u vašoj lokalnoj zajednici, kao delu Velike borbe? Kako u svom religiozno-duhovnom kontekstu možete biti poput Viklifa, Tindejla ili Lutera?

6

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Isaija 40,8

Temelj proučavanja: Otkrivenje 11,2-11; Otkrivenje 12,6.14.15; Zaharija 4,14; Psalam 119,105; Jovan 5,39; Danilo 7,25; Isaija 40,8; Psalam 119,89; Isaija 54,17.

Uvod: Nastavljajući sa temom iz prethodnih sedmica, ova studija se usredsređuje na temeljnu ulogu, autoritet i silu Reči Božje u Velikoj borbi. Konkretno, usredsredićemo pažnju na Reč Božju koju predstavljaju dva svedoka koji su propovedali u kostreti tokom proročkog perioda od 1260 godina.

Nakon što se Isus vazneo na nebo, đavo je usmerio svoje napore i energiju protiv Božje Reči, Svetog pisma i protiv Božjeg naroda. Misija Crkve bila je da svedoči o Isusu Hristu i Njegovoj Reči, koja je otkrivenje Božjeg karaktera i volje. U 11. glavi Otkrivenja, Reč Božja je predstavljena starozavetnim izrazom „dva svedoka“ (Zaharija 4,14). Ova metafora govori o tome da Reč Božja ima stalno prisustvo i moć, jer je božanskog porekla, prenošena nadahnućem Svetog Duha.

Paralela između Isusa i Reči je očigledna: na isti način na koji je Isus služio 3,5 godine pod pritiskom i progonom sopstvenog naroda, koji je trebalo da ga prihvati, Sveto pismo je služilo svetu 3,5 proročke godine, ili 1260 istorijskih godina, pod pritiskom ljudi koji su tvrdili da su čuvari Reči Božje. Kao što je Isus, Reč Božja, umro i vaskrsao, Sveto pismo, Reč Božja, „umrlo je i

vaskrslo“. Kao što je Isus trijumfovaо, tako će i Njegova Reč trijumfovati, kao Njegov narod u Njemu i Njegovoj Reči.

Teme pouke – Ovonedeljna pouka ističe две glavne teme:

1. Dva svedoka iz 11. glave Otkrivenja simbolizuju Sveto pismo. Dva svedoka su služila u vreme progona, tokom proročkog perioda od 1260 godina, između 538. godine i 1798. godine.
2. Na kraju ovog proročkog perioda, два svedoka su umrla i vaskrsла, kao što je Isus umro i vaskrsao, ukazujući na činjenicu da će Bog kroz Isusa i u Njegovoj Reči ostvariti konačnu pobeđu u Velikoj borbi.

Drugi deo: tumačenje

Prorokovanje u kostreti

Zašto adventisti tvrde da su два svedoka, ili Sveto pismo, bila gažena tokom srednjeg veka? Zar ljudi tog vremena nisu znali za Bibliju? Nisu li katedrale i crkve bile ukrašene biblijskim motivima? Nisu li sholastičari na univerzitetima učili svoje studente iz Biblije? Odgovor na sva ova pitanja je *da*. Dakle, zašto insistirati na tome da je period od 1260 godina, između 538. i 1798. godine, bio vreme progona, vreme kada su два svedoka nosila kostret, simbol nevolje i poniženja?

Pre nego što odgovorimo, hajde da još malo zakomplikujemo pitanje. Neki će možda brzo istaći da je progon Svetog pisma postojao pre 538. godine nove ere. Zaista, Rimljani su pokušali da se rugaju ili gaze Sveto pismo tokom ranih progona hrišćana. Paganski car Dioklecijan (vladao 284-305. n.e.) posebno je ciljao na uništenje Biblije, presuđujući da se hrišćani moraju odreći svoje svete knjige. Dok većina hrišćana nije imala svoje Biblije, neki koji su imali biblijske rukopise predali su ih na javno spaljivanje i oskrnuće; drugi su umesto toga umrli za svoju veru. Na kraju ovog napada je Božja Reč izašla kao poštovani pobednik. Na kraju 1260-godišnjeg proročkog perioda, francuski revolucionari, kao i drugi kasniji diktatorski ateistički i komunistički režimi, takođe su ciljali na uništenje hrišćanskog pisma, baš kao što je to učinio car Dioklecijan.

Za razliku od Dioklecijana, međutim, francuski revolucionari su nakratko uspeli da unište Sveto pismo na svojoj teritoriji (Otkrivenje 11,7-9). Doduše, i Dioklecijan i ustanici Francuske revolucije nastojali su da ocrne Reč Božju, ali su francuski revolucionari to činili pokušavajući da ga potpuno unište umesto da mu dozvole da prorokuje u kostreti. Osim toga, period od 1260 godina, tokom kojih su два svedoka pretrpela poniženje, daleko prevazilazi prva dva ili tri veka progona, deset godina progona pod Dioklecijanom ili nekoliko godina Francuske revolucije. Iz ovih razloga moramo pronaći neki drugi istorijski period da bismo otkrili značenje Reči Božje koja služi u kostreti.

Dakle, da bismo razumeli kada i kako su dva svedoka ili Sveto pismo služila u kostreti, moramo naglasiti dve činjenice. Prvo, dva svedoka su služila tokom perioda od 1260 godina. Kao što naša pouka detaljno objašnjava, adventisti sedmog dana razumeju da se ovaj period proteže od 538. godine do 1798. godine naše ere i da obuhvatao uspon, uspostavljanje i vladavinu Rimokatoličke crkve. Drugo, dva svedoka nisu ubijena u ovom periodu, već su nosili kostret.

Aluzije na Zahariju (Otkrivenje 11,4; Zaharija 4,14), Iliju (Otkrivenje 11,5.6) i Mojsija (Otkrivenje 11,6) u 11. poglavlju Otkrivenja kao da sugerišu da je proročka služba od dva svedoka koji su nosili kostret, smeštena u kontekst progona Božjeg naroda. Otkrivenje u 11. opglavlju ne kaže da su dva svedoka ubijena tokom 1260 godina, već ih je Bog ovlastio da u to vreme prorokuju noseći kostret (Otkrivenje 11:3). Ilija je nosio kostret u vreme duboke duhovne krize u severnom Izraelu, kada je taj narod svesno i namerno promenio Božji zakon, stavljajući se iznad i protiv Božjeg otkrivenja. Isto tako, glavno pitanje nije da li je Rimokatolička crkva imala malo poznavala Sveto pismo i da li je uopšte svoju teologiju zasnivala na Svetom pismu tokom 1260 godina crkvene nadmoći i progona. Pitanje jeste kakav je bio stav Crkve prema Svetom pismu tokom ovog perioda progona? Njihov stav je veoma ličio na stav severnog Izraela: poznavali su Božje posebno otkrivenje, ali su se namerno stavili iznad njega.

Protestantski princip *Sola Scriptura* naglašava da je Sveto pismo potpuno, samo po sebi dovoljno i jasno otkrivenje Boga. Kad god božansko otkrivenje predstavlja neprijatnost ili smetnju za ljudske namere, đavo i njegovi lažni učitelji uvode tradicije da opravdaju novo tumačenje nezgodnih biblijskih odlomaka ili jednostavno uvode nova učenja ili prakse koje su grubo protiv Svetog pisma. Crkveno predanje i magisterijum su prikazani kao isključivi tumači Biblije i kao jedini autoritet koji ima moć da stvara i utvrđuje dogme. Božja Reč se nipodaštava, ocrnjuje i stavlja pod kontrolu Crkve, iako Sveto pismo jasno nalaže da mora biti obrnuto. S tim u vezi, nekoliko navoda iz *Katihizisa Katoličke crkve* (KKC) prosto zapanjuju.

Prema KKC, Božje otkrivenje „preko njegove Reči u Duhu Svetom“ je „prisutno i aktivno u Crkvi“, pa je stoga crkveno predanje neodvojivi deo posebnog Božjeg otkrivenja, kao što su proroci i apostoli (KKC, str. 79). Iz tog razloga „Crkva, kojoj je povereno prenošenje i tumačenje Otkrivenja, ’ne crpi svoju sigurnost o svim otkrivenim istinama samo iz Svetog pisma. I Sveto pismo i Tradicija moraju biti prihvaćeni i poštovani sa jednakim osećanjem odanosti i poštovanja“ (KKC, str. 82).

Istina, KKC propisuje da Magisterijum, kao jedini tumač Svetog pisma (KKC, str. 86, 100), „nije iznad Reči Božje, već je njen sluga“ (KKC, str. 86). Međutim, Magisterijum ne crpi samo iz pisma, već iz Pisma i Tradicije (KKC, str. 82). Pošto je autoritet tradicije jednak autoritetu Svetog pisma, a pošto Magisterijum („papa i episkopi s njim“) ima isključivu vlast da „autentično“ tumači Reč Božju (KKC, str. 100), on će crpeti materijale i iz tradicije i iz Svetog pisma, kad god je to zgodno.

Iskustva severnog Izraela i Jude pokazuju da, kad se tradicija stavi na isti nivo sa Svetim pismom, Sveto pismo ne samo da biva uniženo sa božanskog na ljudski nivo, već se na kraju potpuno

poništava (Matej 15,3-6) nakon što je pogrešno protumačen da odgovara ljudskom pogledu na svet. Time je autoritet Biblije uništen. Ovo uništenje autoriteta Biblije upravo se dogodilo u Rimokatoličkoj crkvi.

Kako je Crkva sve više naglašavala tradiciju i prihvatila filozofske pretpostavke, njena učenja i praksa su se toliko radikalno promenili da Crkva više nije bila kompatibilna sa modelom Apostolske crkve.

Dakle, pogrešno tumačeći i učeći direktno protiv Svetog pisma, Rimokatolička crkva je lažno tvrdila sledeće zablude:

- Da ima moć da promeni Božju subotu, i da umesto sedmog dana uzdigne prvi dan u sedmici, kršeći na taj način namerno četvrtu zapovest i degradirajući Božji status Stvoritelja i Cara.
- Da je Hristos ostavio Crkvu pod nadzorom biskupa Rima i sakramentalne crkvene hijerarhije.
- Da je Crkva neophodan element Božjeg spasenja.
- Da Crkva i svetitelji mogu posredovati za ljude i pokloniti im svoje zasluge za spasenje.
- Da je Marija, Isusova majka, rođena bezgrešne prirode (Bezgrešno začeće).
- Da Marija ima posebnu ulogu u spasenju, jer se zove Posrednica (*Mediatrix*), Zastupnica, Pomoćnica, titule koje su u Svetom pismu rezervisane samo za Hrista i Svetog Duha.
- Da se spasavamo delima kao što su pokajanje i oprost.
- Da je duša besmrtna, pakao večan, a postoji i Čistilište.
- Da postoji sedam sakramenata koji daju spasenje.
- Da se deca moraju krstiti.
- Da se sama supstanca hleba i vina bukvalno menja u telo i krv Hristovu tokom mise (transsupstancijacija).
- Da takozvani *mirjani* ne mogu da učestvuju u čaši za vreme pričešća.
- Da samo sveštenstvo predstavlja jednu svetu tajnu i da daju spasenje.
- Da sveštenici Crkve ne smeju da se venčavaju jer moraju da ostanu u celibatu.
- Da hrišćani mogu i, zapravo, moraju da poštuju i obožavaju slike i statue, na taj način flagrantno kršeći Drugu zapovest.

Sa ovakvim zapanjujuće pogrešnim tumačenjem ili otvorenim odbacivanjem Pisma i njegovih učenja preko hiljadu godina u sredini i od strane samozvanog Božjeg naroda, ne iznenađuje što Bog opisuje Sveto pismo, ili svoja dva svedoka, gde prorokuju obučeno u kostret. Da, na kraju su dva svedoka ubijena u sekularnom, za razliku od verskog konteksta (tokom Francuske revolucije).

Međutim, sama ateistička Francuska revolucija bila je reakcija na dugogodišnje bezakonje Katoličke crkve protiv samog Boga, protiv Njegovog posebnog otkrivenja i protiv čovečanstva, kome je tako očajnički potrebno spasenje. Velika borba je složena. Đavo ima za cilj da uništi Božje otkrivenje u Njegovoj pisanoj Reči. Ali on posebno ima za cilj da potisne Reč Božju u Njegovoj crkvi. Ovaj sotonski cilj nije uspeo, niti će ikada uspeti. Protestantska *Sola Scriptura*, biblijska i misionarska društva, adventističke poruke tri anđela i glasna vika će pobediti. Božja Reč će biti sve jasnija u svom saopštavanju Božje ljubavi.

Treći deo: primena na život

1. Zamislite da ste živeli oko 700. godine, nekih 160 godina posle 538. godine, na početku 1260-godišnjeg proročkog perioda. Zamislite takođe da ste, kao proučavalac Biblije i pobožan hrišćanin, shvatili da je 1260 godina progona dvojice svedoka jedva počelo i da će stoga proći još mnogo vekova dok progon ne istekne. Kako biste sačuvali nadu, posebno ako ste se vi i vaši potomci suočili sa perspektivom koja podrazumeva još najmanje hiljadu godina čekanja? Kako biste očuvali svoju odanost Bogu i posvećenost propovedanju Reči Božje, znajući da je pobeda udaljena više od 1000 godina? Kako biste pripremili svoju porodicu posle vas za tako dugo čekanje? Kako vam vaši odgovori mogu ojačati veru danas dok čekamo Isusov povratak?
2. Iako je Francuska revolucija svojim pogledom na svet, duhom i delovanjem uticala na ceo svet, ovaj uticaj se neposrednije osetio u Zapadnom svetu. Ako živite na Zapadu, kako biste mogli nastaviti da slavite vaskrsenje i službu dvojice svedoka? Ako živite u drugim delovima sveta, na koje nije neposredno uticala sekularna ili ateistička revolucija u Francuskoj, kako je vaše društvo ili zajednica pokušala da ubije dva svedoka ili ih natera da služe u kostreti? Kako ste vi i vaša crkva mogli da učestvujete u vaskrsenju i službi dvojice svedoka?

7

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Isaija 25,9

Temelj proučavanja: Matej 13,30.38-41; 2. Timotiju 3,13; Matej 24,27.30.31; 1. Korinćanima 15,51-53; 1. Solunjanima 4,13-18; Danilo 8,14; Danilo 7,9-14; Danilo 9,20.27; Rimljanima 13,11.

Uvod: Središte Velike borbe bio je dolazak Mesije. Tokom 70-nedeljnog proročkog perioda, đavo se borio da uništi veru Izraela u prvi dolazak Mesije kao ispunjenje starozavetnih obećanja, proročanstava i tipova. Na isti način, do kraja 2300-godišnjeg proročkog vremenskog perioda, sile

zla pokušavale su da prikriju njegovo okončanje u vidu predadventnog suda koji se dogodio u nebeskoj Svetinji i da potisnu najavu drugog Mesijinog dolaska.

Do kraja proročkog perioda od 70 nedelja, postojali su verni Božji ljudi kao što je Simeon, koji je čekao „utehu Izrailjevu“ (Luka 2,25), ili Ana i drugi „koji su čekali spasenje u Jerusalimu“ (Luka 2,38). Ovo malo vernih je u Hristu videlo ispunjenje obećanja o prvom Mesijinom dolasku. Na isti način, na kraju 2300 godina, postojali su ljudi vere kao što je Vilijam Miler, čija je poruka o „sadašnjoj istini“ imala za središte nadu u skorju pojavu Mesije. Vilijam Miler nije otkrio ovu poruku kroz filozofsku metodologiju, već kroz doslovno čitanje Svetog pisma. Ovo još jednom pokazuje središnje mesto Svetog pisma u Velikoj borbi.

Teme pouke – Ovo proučavanje je usmereno na dve glavne teme:

1. Iako tačan datum i godina Hristovog drugog dolaska nisu dati u biblijskim proročanstvima, proročanstva o 70 nedelja i 2300 dana, koja su povezana i sa prvim i sa drugim Isusovim dolaskom, precizno su se ispunila. Njihovo precizno ispunjenje uverava nas da je Hristov drugi dolazak siguran i neminovan.
2. Adventni narod je Bog pozvao da objavi svetu ispunjenje najdužeg proročanstva u Bibliji. Bog ih je takođe odredio da pozovu svet da prigrli nadu u drugi Isusov dolazak, koji će zauvek okončati Veliku borbu.

Drugi deo: tumačenje

Pronalaženje nade u predmilenijalizmu

Atmosfera u Sjedinjenim Državama 19. veka odisala je nadom i optimizmom nove nacije rođene iz jedinstvene Američke revolucije. Vek je doneo društvene, ekonomske, političke, kao i tehnološke promene i izume, obećavajući zoru novog sveta.

Duh tog doba uticao je na protestantske evanđeoske hrišćane u zemlji, sve dok nije prožeo njihovu religiju i crkve. Rezultat je bila postmilenijska vera hrišćanstva prožeta optimističkim eshatološkim žarom punim nade.

Međutim, šta je postmilenijalizam? *Milenijalizam* potiče od reči *milenijum*, koja se odnosi na budućih 1000 godina Hristove vladavine sa Njegovim svetima, kako je opisano u Otkrivenju 20,1.6. Dok većina hrišćana prihvata ovo biblijsko učenje o milenijumu, ne slažu se svi oko toga kako povezati milenijum sa Drugim dolaskom i poslednjim sudom.

Prvi postapostolski teolozi, zvani „apostolski oci“, usvojili su predmilenijalizam, veru da će se Hristos vratiti na zemlju pre milenijuma i izvršiti poslednji sud. (Adventisti, naravno, smatraju da će milenijum biti na nebu.) Međutim, ubrzo su kasniji crkveni oci, kao što su Origen Aleksandrijski (185-253/254 n.e.) i Avgustin iz Hipone (354-430 n.e.), sjedinili grčku filosofiju sa hrišćanskom teologijom i primenili alegorijski metod na čitanje i tumačenje Biblije. Shodno tome, oni su odbacili predmilenijalizam kao naivno i površno čitanje knjige Otkrivenja, i umesto toga predložili novu teoriju milenijuma, koja je kasnije nazvana *amilenijalizam*.

Prema ovoj teoriji, milenijum se mora shvatiti alegorijski ili duhovno. Kao i u grčkoj filozofiji, koja je tvrdila da vreme nema posebnu važnost za duhovnost ili eteričnu sferu postojanja, ovi crkveni oci su zaključili da se milenijum odnosi na crkveni period koji teče između prvog i drugog Isusovog dolaska. Iz tog razloga, milenijum nije prošlost ili budućnost, već predstavlja celu hrišćansku eru. Tokom ovog perioda Hristos duhovno caruje sa dušama umrlih svetaca na nebu, kao i sa crkvom na zemlji. Crkva je Božje carstvo na ovoj planeti. Hristos radi na uspostavljanju svoje crkve do kraja zemlje, smanjujući tako moć đavola. Međutim, pre Drugog dolaska, sotona će izopačiti Crkvu, što će dovesti do ustoličenja Antihrista. Tada će se Isus vratiti, spasavajući Crkvu od Antihrista i sprovodeći poslednji sud, čime će ponovo uspostaviti novi poredak sveta. Ovu poziciju su prihvatile Rimokatolička crkva, pravoslavne crkve i neke protestantske denominacije, kao što su Luteranska, Anglikanska i Prezviterijanska crkva.

Postmilenijalizam

Postmilenijalizam je bio prilagođavanje amilenijalizma izvršeno od strane protestantskih crkava 10. veka, koje su ga primenile na prilike u kojima su se nalazile u ono vreme. Poput amilenijalista, postmilenijalisti su mislili da će Hristos doći na kraju milenijuma. Međutim, za razliku od amilenijalista, većina postmilenijalista je mislila da milenijum predstavlja 1000 bukvalnih godina. Ovaj period ne predstavlja celu hrišćansku eru, već samo poslednjih 1000 godina pre Hristovog povratka.

Tokom ovih 1000 godina, Hristos će raditi kroz Svetog Duha i kroz Crkvu na širenju jevanđelja po celom svetu da bi uspostavio svoje hiljadugodišnje carstvo. Prema tom shvatanju, kako većina zemaljskog stanovništva bude prihvatala jevanđelje, moć i vlast đavola će se smanjivati, a svet će postepeno ući u svoje zlatno doba – period mira, pravednosti, pravde, ljubavi i prosperiteta koji će poslužiti kao najava dolaska večnog carstva Božjeg. Veoma optimistični u pogledu prirode čoveka pojedinca i ljudskog društva, postmilenijalisti nisu predvideli vreme kada se Crkva bude iskvarila, ili kad Antihrist bude kontrolisao i satirao Crkvu i svet. Posle milenijuma sledi drugi Hristov dolazak, opšte vaskrsenje, poslednji sud i večno Božje carstvo.

Sudeći po uspehu širenja jevanđelja u svetu tokom 18. veka, postmilenijalisti iz 19. veka zaključili su da je milenijum još uvek u budućnosti, mada veoma bliskoj, čak i nadohvat ruke. Štaviše, pošto su verovali da će Hristos započeti svoje milenijumsko carstvo preko Crkve, protestanti su zasukali rukave i počeli naporno da rade na dolasku milenijuma, i to za njihovog života. Promene i napredak ispunili su atmosferu u Americi. Sve veći broj biblijskih društava štampao je Biblije i

hrišćansku literaturu. Misionari su poslani u inostranstvo da pripreme svet da prihvati jevanđelje i uđe u hiljadugodišnje carstvo. Paralelno s ovim razvojem, sve veći broj tehnoloških pronalazaka doprineo je podizanju kvaliteta života u Americi i širom sveta. Društva za umerenost su se fokusirala na poboljšanje kvaliteta zdravlja ljudi kroz apstinenciju od alkohola. Konstatujući odsustvo velikih ratova, političke partije i sve vrste društvenih pokreta pozvali su na duboke društvene promene spojive s uspostavljanjem Božjeg hiljadugodišnjeg carstva.

Nisu svi, međutim, usvojili postmilenijsko uzbuđenje većine. Originalne predmilenijumske ideje apostola i apostolskih otaca oživeli su anabaptistički reformatori u 16. veku, a potom ih preuzeli neki engleski evangelisti tokom 18. veka; konačno, one su počele da se šire Severnom Amerikom tokom prve polovine 19. veka. U 19. veku, najveći zagovornici biblijskog predmilenijalizma bili su Vilijam Miler i, posle velikog razočaranja, adventisti sedmog dana. Kao i postmilenijalisti, adventistički predmilenijalisti su verovali da milenijum predstavlja 1000 doslovnih godina, da je milenijum još uvek budućnost, koja će uskoro nastupiti.

Adventisti sedmog dana

Međutim, za razliku od postmilenijalista, predmilenijalisti unutar adventista sedmog dana razumeli su na temelju Biblije da će se prilike za Božji narod pogoršati pre Dana Gospodnjeg (2. Petrova 3,3-13), da će Isus doći pre milenijuma (Otkrivenje 19,11-16) da spase svoju progonjenu Crkvu, vaskrsne svoj narod i sve ih odvede sa sobom na nebo (1. Solunjanima 4,13-18). Na nebu, Božji narod ne samo da će vladati sa Hristom (Otkrivenje 20,4-6), već će takođe učestvovati sa Bogom u suđenju zlima (Otkrivenje 20,4; 1. Korinćanima 6,2). Za to vreme, đavo je opisan kao „vezan [...] na hiljadu godina“ (Otkrivenje 20,2) na Zemlji da „više ne vara narode“ (Otkrivenje 20,3). Ovi *narodi* predstavljaju zle koji neće biti vaskrsnuti do kraja hiljadugodišnjice (Otkrivenje 20,2.3.5). Kada se završi milenijumski sud, Isus se vraća na planetu Zemlju sa svim svojim svetima. On vaskrsava zle (Otkrivenje 20,5.7.13) i nad njima izvršava poslednji sud (Otkrivenje 20,11.12). Đavo pokušava da poslednji put prevari zle da bi ih podstakao da se bore protiv Boga i silom zauzmu Njegovo carstvo (Otkrivenje 20,7-9).

Ovim događajem kulminira Velika borba; Hristos izvršava svoju presudu, a zli ljudi, đavo i zlo, kao i sama smrt, svi bivaju bačeni u „jezero ognjeno“ (Otkrivenje 20,9.10.14. 15) i zauvek uništeni.

Miler i adventisti sedmog dana nisu delili optimizam svojih savremenika postmilenijalaca o ljudskoj prirodi i o svetloj, utopijskoj bliskoj budućnosti čovečanstva. Ipak, ovaj stav nije proistekao iz toga što su Miler i adventisti bili asocijalni, pesimistični ili negativno nastrojeni po prirodi i stoga nesposobni da se raduju napretku i nadi čovečanstva. Umesto toga, Miler i adventisti sedmog dana došli su do svog predmilenijumskog shvatanja na osnovu svog utvrđenog, doslovnog, istorijsko-gramatičkog proučavanja Biblije.

Iz tog razloga, oni su odbacili i amilenijalizam i postmilenijalizam jer su ova učenja bila ukorenjena ne u Bibliji, već u pretpostavkama antičke grčke filozofije ili savremenih društveno-ekonomsko-političkih studija.

Postulata amilenijalista ili postmilenijalista ne samo da nema u Bibliji, već su oni u suprotnosti sa učenjima Biblije, na taj način iskrivljujući jevanđelje i stvarajući lažnu nadu. Miler i adventisti sedmog dana su žudeli za nadom, ali su želeli nadu izgrađenu na čvrstom temelju Reči Božje.

Za samo nekoliko decenija, dva svetska rata u 20. veku i jedan hladni rat uništili su postmilenijumski optimizam o ljudskoj prirodi i o postepenom uvođenju čovečanstva u Božje milenijumsko carstvo mira i prosperiteta. Većina evanđeoskih hrišćana vratila se predmilenijalizmu. Istina, ovaj predmilenijalizam je prepakovan i izobličen, pavši u nebiblijsko učenje dispencionalizma. Ipak, sama činjenica da su se evanđeoski hrišćani vratili predmilenijalizmu ukazuje na to da amilenijalizam i postmilenijalizam nisu samo nebiblijski već i neadekvatna i razočaravajuća egzegeza događaja poslednjeg vremena. Biblijski predmilenijalizam je jedini temelj nade. Ona uči da će, iako čovečanstvo ne može da spase sebe ili svet, Isus ponovo doći u najteže vreme istorije. Pre milenijuma, On će nas spasiti od poslednjih napada đavola i njegovih vojski i okončati Veliku borbu.

Treći deo: primena na život

1. Kako drugi dolazak Isusa Hrista donosi nadu u vaš verski i/ili kulturni kontekst? Kako možete objasniti svojim susedima da je Isusov povratak jedina nada čovečanstva?
2. Koliko je relevantno ispunjenje biblijskih proročanstava o vremenu (kao što su 2300 godina) u vašem verskom ili kulturnom kontekstu? Razmislite i predložite načine na koje biste to mogli učiniti relevantnim za ljude u vašoj zajednici.
3. Vilijam Miler je razvio poseban način čitanja i razumevanja Biblije. Koji je vaš model čitanja i tumačenja Svetog pisma? Razvijte i iznesite pred svojim razredom subotne škole kako na smislen način razumete Božju Reč. Iznesite kako je biblijska istina promenila ne samo vaš život, već i život vaše porodice i zajednice.

8

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Jevrejima 8,1.2

Osnova proučavanja: 2. Mojsijeva 25,8.9.40; Jevrejima 8,1-6; Matej 25,1.10; Danilo 7,9.10; Jevrejima 8,1-5; Jevrejima 9,23-28; Otkrivenje 11,19; Jevrejima 10,16; 3. Mojsijeva 16,21.29.34; 3. Mojsijeva 23,26-32

Uvod: Tema Svetilišta je toliko istaknuta i u Starom i u Novom zavetu da je prosto zapanjujuće kad uvidimo da su mnogi hrišćani tokom skoro dva milenijuma izgubili iz vida učenje o nebeskoj Svetinji. Adventisti su shvatili da učenje o nebeskoj Svetinji nije samo važno biblijsko učenje, već je to centralno načelo biblijske teologije koje povezuje druga učenja. Ova učenja uključuju:

- učenje o Bogu, Njegovom karakteru, stvaranju, delu i vladavini;
- učenje o poreklu zla i o Velikoj borbi;
- učenje o Hristu, Njegovom prvom dolasku na Zemlju, Njegovom ovaploćenju, životu, službi, smrti, vaskrsenju i vaznesenju;
- učenje o spasenju u Hristu;
- učenje o poslednjim događajima, drugom Hristovom dolasku, konačnom sudu i obnavljanju svega;
- učenje o Crkvi, posebno o Crkvi ostatka u poslednje vreme, pre drugog Isusovog dolaska.

Najduže biblijsko proročanstvo — 2300 godina iz Danila 8,14 — tiče se nebeskog Svetilišta i Velike borbe. Ovo proročanstvo nas upozna i sa napadom na nebesku Svetinju i sa njenim očišćenjem na dan Božjeg suda i prilikom obnobljenja svega. Međutim, adventisti ne misle da je ovo proročanstvo puka apstrakcija i bez osnova ili ispunjenja u stvarnosti. Umesto toga, njihovo je tumačenje da se ovo proročanstvo ispunilo u istoriji, počev od sredine 19. veka, godine 1844. Ispunjenje ovog proročanstva poziva sve ljude koji žive u ovim vremenima iskušenja da prihvate Isusovo pomirenje za svoje grehe pre kraja Njegove zastupničke službe u nebeskoj Svetinji.

Ispunjenje proročanstva o 2300 dana posebno je važno za adventiste jer razumeju da ih je Bog pozvao kao svoju Crkvu ostatka da najave svetu ispunjenje ovog proročanstva, Isusov povratak i skori završetak Velike borbe. Dakle, poruka proročanstva o 2300 dana predstavlja samu suštinu „večnog jevanđelja“ (Otkrivenje 14,6). Dobra vest u kontekstu poruka tri anđela jeste poslednji Božji poziv na ljubav čovečanstvu. Bog poručuje grešnicima na Zemlji da se obrate Njemu kako bi bili spaseni Isusovom krvlju i Njegovim posredovanjem u nebeskoj Svetinji.

Teme pouke – Pouka za ovu sedmicu ističe dve glavne teme:

1. Zemaljska Svetinja u Starom zavetu nije bila samo deo kulture Izraela; ona je pre svega ukazivala na nebesko Svetilište i Isusovu službu u ime čovečanstva.
2. Kao takva, nebeska Svetinja ima središnji značaj za sveopšte i večno jevanđelje, za spasenje čovečanstva i za misiju Crkve.

Drugi deo: tumačenje

Zapečaćenje proročanstva o 2300 godina

Prvi i drugi Isusov dolazak usko su povezani sa Svetinjom, zemaljskom i nebeskom. Kada su Marija i Josif doneli Isusa u Hram u Jerusalimu, Simeon i Ana su tamo služili Bogu (Luka 2,25-38). Znali su da će Mesija doći u Hram. Iz tog razloga, Luka izveštava da je, čekajući ispunjenje Božjeg obećanja o prvom Mesijinom dolasku, Simeonu „kaza [...] Duh te dođe u crkvu“ da sretne Isusa (Luka 2,27), a proročica Ana „ne odlažaše od crkve“ (Luka 2,37).

Najduže biblijsko proročanstvo, ono o 2300 godina (Danilo 8,14), bilo je usredsređeno na nebesko Svetilište (Danilo 8,10-12). Ovo proročanstvo je „zapečaćeno“ ili potvrđeno (Danilo 9,24) prvim Isusovim dolaskom u zemaljski Hram. Nakon što je primio proročanstvo o 2300 godina, Danilo se „čudio viziji, ali niko nije mogao da je objasni“ (Danilo 8,27, Novi prevod kralja Džejmsa). Nemajući objašnjenje za ovu viziju nekoliko godina, Danilo se usredsredio na podatke koje je imao pri ruci – na Jeremijino proročanstvo o 70 godina opustošenja Jerusalima (Danilo 9,2; uporedi sa Jeremija 25,11.12).

Danilo se molio da se Bog umeša kako bi ispunio Jeremijino 70-godišnje proročanstvo, moleći Svevišnjeg da otkupi svoj narod (Danilo 9,3-19) i da „obasja licem svojim opustelu svetinju svoju“ (Danilo 9,17). Na Danilovu radost, Bog je poslao „čoveka Gavrila“ da ga pouči (Danilo 9,21.22). Međutim, Gavrilo se nije odmah usredsredio na to da odgovori na Danilovu molitvu o Jeremijinom 70-godišnjem proročanstvu. Umesto toga, Gavrilo je podstakao Danila da obrati pažnju na poruku i „razume viziju“ (Danilo 9,23). Očigledno je reč o viziji koja je opisana u Danilu 8,14, jer Gavrilo ne govori o 70 doslovnih nedelja, već o 70 proročkih nedelja (Danilo 9,24) ili 490 godina. 490 godina se moglo „odrediti“ ili oduzeti samo od 2 300 godina u Danilovoj viziji (Danilo 8,14) — ne od 70 godina u Jeremijinom proročanstvu. Ovim proračunom Gavrilo je otkrio i događaj koji je označio početak 70 proročkih nedelja, a samim tim i 2300 godina. Ovaj događaj je bio izdavanje dekreta o obnavljanju i ponovnoj izgradnji Jerusalima (Danilo 9,25), koji se dogodio 457. p. Hrista. Dakle, proročanstvo o 70 proročkih nedelja je podskup, ili prvi deo, proročanstva o 2300 godina; dva perioda čine jedno veliko proročanstvo.

Ovde Gavrilo konačno odgovara na Danilovo pitanje i molitvu o obnovi i ponovnoj izgradnji Jerusalima (Danilo 9,25), Božje „svete gore“ (Danilo 9,20). Međutim, Gavrilo odmah objašnjava da je ovo ispunjenje Jeremijinog proročanstva o 70 godina samo početak mnogo dužeg proročanstva. To jest, to je početak 70 proročkih nedelja, a zatim početak još dužeg proročanstva — 2300 godina.

Iz tog razloga, zadržavajući pažnju na ovom većem proročanstvu, Gavrilo je dalje objasnio Danilu da će ovih 70 proročkih nedelja, ili 490 doslovnih godina, biti „određeno“ ili odvojeno za „tvoj narod i tvoj sveti grad“ (Danilo 9,24) sa posebnom namenom: „do kneza pomazanika“ (Danilo 9,25).

Kraj ili cilj ovih 490 godina bio je prvi dolazak Mesije. Gavriilo je objasnio da cilj Mesije treba da bude „da okonča greh, da iskupi krivicu, da donese večnu pravdu [...] i da pomaže svetinju nad svetinjama“ (Danilo 9,24, Nova američka standardna Biblija). U sedamdesetoj proročkoj nedelji, Mesija će „potvrditi zavet sa mnogima za jednu nedelju, ali će sredinom nedelje zaustaviti žrtvu i prinos od žita“ (Danilo 9,27, Nova američka standardna Biblija). Jedino verodostojno ispunjenje za sve ove događaje bilo je u žrtvovanju Isusa, „kneza pomazanika“ (Danilo 9,25) i "Jagnjeta Božjeg koje uze na se greh sveta" (Jovan 1,29), koji „će biti odsečen i neće dobiti ništa“ (Danilo 9,26, Nova američka standardna Biblija).

Dakle, proročanstvo o 70 nedelja predstavlja prvi deo proročanstva o 2300 godina. Možemo biti sigurni da se proročanstvo o 2300 godina i o očišćenju Svetinje ispunilo 1844. godine, jer se proročanstvo o 70 sedmica (Danilo 9,24-27) s tačnošću ispunilo žrtvom Mesijinom i smrću sredinom sedamdesete nedelje, 31. godine nove ere. Pored toga, na isti način na koji se ispunilo proročanstvo o 70 nedelja u Mesijinoj žrtvenoj smrti u odnosu na zemaljsko Svetilište, proročanstvo o 2300 godina je trebalo da se ispuni Mesijinim očišćenjem nebeske Svetinje. Slično tome, dva dela proročanstva su povezana sa dva Mesijina dolaska: kraj perioda od 70 nedelja odnosi se na Hristov prvi dolazak, dok se kraj 2300 godina odnosi na Njegov drugi dolazak.

Kako se izgubilo učenje o Svetinji

Svetište je jedna od najistaknutijih tema i učenja u Svetom pismu. Biblija opisuje dve svetinje, zemaljsku i nebesku. Oba svetilišta otkrivaju temeljne aspekte Božjeg karaktera, Velike Borbe i spasenja. Dakle, dve svetinje služe kao mesto Božjeg javljanja Njegovom narodu, Njegovog prebivanja među njima i Njegove vladavine nad njima. U Svetinji se Bog susreo s Izrailjem, i oni su Mu odgovorili s obožavanjem. Na isti način, nebesko Svetilište služi Božjem carstvu na kosmičkom nivou. Na tom centralnom mestu Bog je postavio svoj presto. On se otkrio stanovnicima svemira, vršeći svoju suverenu vlast nad njima i zadovoljavajući njihove potrebe.

Međutim, kada je greh ušao u svemir, nebeska Svetinja je preuzela spasonosnu funkciju, sa svojim žrtvenim i posredničkim službama. Dakle, dve svetinje nisu odvojene, što znači da su usko povezane tipološkim odnosom; drugim rečima, zemaljsko Svetilište je izgrađeno s izričitim ciljem da otkrije, pokaže i objasni značenje i ulogu nebeskog Svetilišta.

Imajući na umu ovo shvatanje temeljne uloge Svetinje u Božjem carstvu, ne možemo a da ne primetimo da je njegovo prisustvo nemoguće ne primetiti u Svetom pismu. Naprosto zapanjuje kako su baš hrišćani hiljadama godina bili u neznanju o značaju nebeske Svetinje. Kako je takav previd uopšte bio moguć?

Adventisti ukazuju na dva glavna činioca koji su doveli do izopštavanja učenja o Svetinji iz hrišćanske teologije. Prvo, s obzirom na značaj nebeske Svetinje za spasenje, očigledno je da bi đavo učinio sve što je moguće da zamagli, ili čak poništi, biblijsko učenje o nebeskoj Svetinji. Tako ljudi neće saznati istinu o Bogu, o Hristovoj žrtvi i o Njegovom neprekidnom posredovanju u nebeskoj Svetinji za naše spasenje.

Kosmički dualizam

Kako je ovo učenje sakriveno od hrišćanskog sveta? Odgovor na ovo pitanje jasno usmerava naše razmatranje ka drugom glavnom činiocu – konceptu dualizma. Tokom prvih vekova svoje istorije, hrišćanstvo je asimilovalo grčku filozofiju sa njenim temeljnim konceptom dualizma. Prema ovom konceptu, celokupna naša stvarnost je podeljena na dve sfere: zemaljsku i nebesku. Međutim, ove dve sfere su radikalno i suštinski različite. Dok je zemaljska sfera materijalna, vremenska i prostorna, nebeska je nematerijalna, vanvremenska i neprostorna. Drugim rečima, u nebeskoj sferi ne postoji fizičko postojanje ili lični odnos. Pošto ne postoji komunikacija ili odnos između ove dve sfere, smatralo se da je jedini način na koji ljudi mogu da prodru u nebesku sferu bekstvo od bilo kakve veze sa zemaljskim postojanjem, što znači da tada ljudi prestaju da postoje kao celovita ljudska bića i nekako nadživljuju kao bestelesne duše ili umovi koji ne doživljavaju vreme i prostor. Očigledno, ovakav pogled na svet je moguć samo ako se prihvati koncept da ljudi imaju fizičko telo i besmrtnu, potpuno autonomnu dušu. Kada su rani hrišćani usvojili ovaj pogled na svet, nisu mogli da zamisle doslovno svetilište na nebu. Čak im je bilo teško da zamisle nebo kao bukvalni prostor, a kamoli da se Isus u ljudskom telu uzdiže u ovaj prostor. Iz tog razloga, kada su rani hrišćani u Svetom pismu čitali o nebeskoj Svetinji, oni su je jednostavno alegorizirali ili produhovili i zaključili da se izraelsko Svetilište odnosi na crkvu. Govoriti o doslovnom Svetilištu na doslovnom nebu nije izgledalo „dostojno“ „uzvišene“ teologije.

Istina, rani i srednjovekovni hrišćani su povlačili paralelu između žrtvenog sistema Svetilišta i Hristove smrti. Ipak, zbog uticaja grčke filozofije, ovi rani hrišćani nisu mogli pravilno da pojme Hristovo posredovanje za čovečanstvo u doslovnom nebeskom Svetilištu. Iz tog razloga, Rimokatolička crkva je Hristovu posredničku službu primenila na Crkvu i njeno sveštenstvo. Tragična je činjenica da je ova uzurpacija Hristove posredničke službe u nebeskoj Svetinji navela Crkvu da potkopa čak i Hristovu žrtvu. Međutim, Bog je delovao kroz protestantsku Reformaciju kako bi svoj narod ponovo usmerio na doslovno iščitavanje Biblije i, preko adventističkog pokreta, ponovo otkrio biblijsko učenje o nebeskoj Svetinji u proročanstvima i u Poslanici Jevrejima.

Dakle, uloga nas adventista sedmog dana jeste da se čuvamo od kompromitovanja Reči Božje i da pozovemo i hrišćane i svet da usredsrede pažnju na Hristovu žrtvu na zemlji i Njegovo posredovanje u nebeskoj Svetinji. (Za dalju diskusiju videti Anhel Manuel Rodrigues, „The Heavenly Sanctuary“, str. 381, 382, 403-406)

Treći deo: primena na život

1. Razmislite o shvatanju sveštenstva u vašoj kulturi. Kako se ovaj koncept može porediti sa biblijskim konceptom? Kako biste mogli da koristite lokalni koncept sveštenstva da drugima prenesete Isusovo sveštenstvo?

2. Razmislite o poimanju suda u vašoj kulturi ili zemlji. Koliko je ovakvo shvatanje suda slično ili različito sa biblijskim pojmom suda? Kako biste ljudima iz vaše kulture mogli objasniti biblijsko shvatanje suda?

9

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Otkrivenje 12,17

Temelj proučavanja: Propovednik 12,13.14; Priče Solomunove 28,9; Danilo 7,25; Isaija 51,7.8; Otkrivenje 13,15-17; Otkrivenje 12,17; Otkrivenje 14,6-12.

Uvod: Biblijske teme Velike borbe i nebeske Svetinje neraskidivo su isprepletene sa temom Božjeg zakona i njegove subote, koja je uključena u Njegov zakon. U stvari, Velika borba je otpočela sa Luciferovim neosnovanim optužbama protiv Božjeg karaktera, Njegovog zakona i načela Njegove vladavine. Pobunjeni anđeo je izneo mišljenje da smo mi autonomna bića, potpuno sposobna da definišemo smisao života pod sopstvenim uslovima i da oblikujemo dvoje odnose i društvo na način koji želimo. U konačnom smislu, ova bogohulna tvrdnja predstavlja jasnu želju da se Bog isključi iz našeg života, iz naših odnosa, pa čak i iz svemira. Iz tog razloga, naše insistiranje na validnosti Božjeg zakona nije stvar legalizma ili spasenja delima, već, pošto je Božji zakon izraz Njegovog karaktera, Zakon stoji u srži same Velike borbe.

Odbrana Božjeg zakona je odbrana Božjeg karaktera i Njegovog statusa Stvoritelja i zakonitog Cara svemira, ustoličenog u svom nebeskom Svetilištu. Podržavanje Božjeg zakona znači da razumemo da je Bog jedini izvor moralnih standarda i smisla života. Napuštanje Boga i Njegovih principa života dovešće do haosa i večne smrti. Iz tog razloga, adventisti sedmog dana objavljuju sledeće biblijske istine:

- Božji zakon je nepromenjiv.
- Subota je znak Božjeg stvaranja i carstva.
- Nebesko Svetilište je centar Božje vladavine u svemiru i spasenja.
- Adventistički pokret predstavlja Crkvu ostatka, pozvanu da objavi poslednji Božji poziv čovečanstvu da se vrati u Njegovo carstvo.

Središnji deo misije Hrišćanske adventističke crkve su poruke tri anđela iz Otkrivenja 14. Ove poruke ukazuju na to da je velika borba izbor između dva dijametralno suprotna principa: đavoljeg, koji vodi u propast; i Božji, koji vodi u život.

Teme pouke – Studija ove nedelje naglašava četiri glavne teme:

1. Božji zakon, koji uključuje subotu, je večan i nepromenljiv jer predstavlja Božje biće, karakter, status Stvoritelja i Cara svemira i Njegove principe za život i odnose.
2. Nebesko svetište je sedište Božje vlasti i Njegovog spasenja.
3. Velika borba je započela zbog Luciferovih ambicija da uzurpira Božji status i autoritet.
4. Pri kraju Velike borbe na zemlji, Bog je pozvao i uspostavio svoju Crkvu ostatka. Bog je zapovedio ovoj Crkvi ostatka da objavi Njegov poslednji milostivi poziv čovečanstvu da Ga prigrlji kao svog Stvoritelja, Spasitelja i Gospoda, koji je jedini Izvor i put života.

Drugi deo: tumačenje

Hrišćanstvo i Zakon Božji

Mnogi hrišćani imaju pomešana osećanja prema Božjem zakonu. S jedne strane, svi se u različitim stepenima slažu da je Božji zakon dobar i neophodan. Čak je i Martin Luter, za koga mnogi protestanti misle da je imao negativan stav o Zakonu, posvetio značajan deo svog *Velikog katihizisa* da bi komentarisao važnost Božjeg zakona za život hrišćana. U predgovoru *Velikom katihizisu*, Luter je priznao da je, kad god je bilo moguće, recitovao Deset zapovedi, zajedno sa molitvom „Oče naš“, Simvolom vere i Psaltinom.

S druge strane, hrišćani su kroz istoriju nalazili razloge i načine ne samo da umanje važnost zakona Božjeg već i da ga promene. Tokom ranog i srednjeg veka, teolozi su smatrali da je relativno lako promeniti subotu. Zašto? Kao i u slučaju Svetilišta, usvajanje dualizma i grčke filozofije omogućilo je odricanje od subote. Ako je, prema grčkoj filozofiji, nebeska sfera besprostorna, postojanje bukvalnog Svetilišta koje zauzima prostor na nebu nema smisla. Isusovo vaznesenje na nebo u doslovnom, materijalnom ljudskom telu koje ispunjava prostor takođe je bilo neprihvatljivo za grčku filozofiju.

Isto tako, ako je nebeska sfera vanvremenska, onda je doslovna subota, kao sveto vreme, nebitna za Boga i za religiju. Međutim, subota je previše očigledna tema u Bibliji da bi se jednostavno odbacila. Zbog toga su mnogi rani i srednjovekovni hrišćani primenili na Bibliju alegorijsko-interpretativni metod, jedini metod koji im je omogućio da pomire grčki i biblijski pogled na svet. Prema ovoj metodi, najvažnije značenje biblijskog učenja nije doslovno, već duhovno, transcendentno, vanvremensko značenje. Stoga su zaključili da hrišćani ne moraju da slave doslovnu subotu. Umesto toga, mogli bi da je zamene duhovnim značenjem, kao što je apstraktni, večni počinak u Bogu. Nije čudo, dakle, što hrišćani nisu pridavali posebnu pažnju zakonu Božjem u srednjem veku.

Protestantski reformatori će promeniti ovaj trend vraćanjem na gramatičko, odnosno doslovno čitanje Biblije. Iz tog razloga, reformatori su dali Dekalogu istaknutu ulogu u hrišćanskom životu, pa čak i mesto u katihizisima.

Međutim, čak i u ovim dokumentima, Božji zakon se sagledavao kao delimično merodavan. Na primer, samo nekoliko pasusa nakon što je istakao važnost Deset zapovesti za život hrišćana, Luter daje komentar o zapovesti o suboti. Luterov *Veliki katihizis* zaključuje da je subota starozavetna uredba i da se ne tiče hrišćana, koje je Hristos oslobodio od nje. Uprkos reformaciji u teologiji koju je predlagao, Luter se nije mogao u potpunosti osloboditi privlačnosti grčkih filozofskih pretpostavki i tradicionalnog hrišćanskog načina razmišljanja.

U savremeno doba, dispencionalizam je našao još jedan izgovor i metod za obezvređivanje Božjeg zakona u hrišćanstvu. Osnovno učenje dispencionalizma jeste da je istorija spasenja podeljena na nekoliko dispencija ili vremenskih perioda. Međutim, ova segmentacija nije jednostavna periodizacija ili podela istorije spasenja. Umesto toga, u svakoj od ovih dispencija Bog uspostavlja poseban savez s određenom grupom ljudi, dajući im jedinstveno otkrivenje i drugačiju odgovornost od onih koji su ranije sklopili savez sa Bogom. Jedna od dispencija, Zakon, koji pokriva period od Sinaja do Isusove smrti, karakteriše zavet i Zakon otkrivene na Sinaju. Dispencionalisti smatraju da je zakon otkriven ili „dodat“ samo Izraelu, a ne drugim ljudima pre Sinaja ili posle Hrista. Iz tog razloga, Božji zakon i subota nisu relevantni za hrišćane.

Svi ovi načini obezvređivanja ili odbacivanja Zakona Božjeg na kraju će dovesti do uspostavljanja žiga zveri, zamene Božjeg zakona ljudskim ili demonskim zakonima, čak i u okviru hrišćanstva. Tako će subota biti zamenjena lažnom subotom. Žig zveri upravo predstavlja početnu nameru i cilj sotone u Velikoj borbi: da odbaci Božji autoritet i Njegov zakon i da ih zameni sopstvenim autoritetom i zakonom đavola. Adventisti sedmog dana veruju da ih je Bog zadužio da objavljuju poruke tri anđela, koje pozivaju ljude da se vrate u Božje carstvo, da prihvate i održe Njegov zakon, da odbace žig sotone i autoritet i moć koji je dao zveri i da se pridruže Božjem narodu ostatka poslednjeg vremena, koji čeka skori Hristov povratak (Otkrivenje 14,6-12). Zbog toga su adventisti sedmog dana uključili celo jedno osnovno verovanje u Božji zakon:

„Veliki principi Božjeg zakona oličeni su u Deset zapovesti, a njihov primer je Hristov život. Oni izražavaju Božju ljubav, volju i namere u vezi sa ljudskim ponašanjem i odnosima i obavezuju sve ljude u svakom dobu. Ove zapovesti su osnova Božjeg saveza sa Njegovim narodom i merilo na Božjem sudu. Uz pomoć Svetog Duha oni ukazuju na greh i budi osećaj potrebe za Spasiteljem. Spasenje u potpunosti zavisi od blagodati, a ne od dela, a njegov plod je držanje zapovesti. Ova poslušnost razvija hrišćanski karakter i rezultira osećajem blagostanja. To je dokaz naše ljubavi prema Gospodu i naše brige za naše bližnje. Poslušnost verom pokazuje Hristovu moć da izmeni živote i stoga jača hrišćansko svedočenje.“ (Osnovno verovanje br. 19)

Ovo osnovno verovanje ističe najmanje dva suštinska aspekta Božjeg zakona. Prvo, Božji zakon je odraz Božjeg karaktera i principa Njegovog carstva (videti Psalam 89,14). Kao takav, Zakon se nalazi u samom srcu nebeske Svetinje, u kovčegu zaveta u Svetinji nad svetinjama (Otkrivenje 11,19).

Iz tog razloga, Zakon Božji je večan i primenljiv na sve ljude u svako doba. Pošto se Bog, Njegova priroda i Njegov karakter ne menjaju, Njegov zakon se nikada nije promenio; Sam Isus Hristos je

izjavio da On nije došao da promeni Zakon nego da ga ispuni (Matej 5,17-19). On nikada nije dao nikakvo ovlašćenje nikome u svom narodu, u bilo kom periodu istorije, da umanja ili promeni Njegov zakon, u celini ili delimično!

Drugo, Božji zakon je odraz Božje prirode ljubavi i pravednosti, koji se ogledaju u principima Njegovog carstva. Prema Pavlu, „ljubav je ispunjenje zakona“ (Rimljanima 13,10). Iz tog razloga, zakon se ne može suprotstaviti jevanđelju ili spasenju. Zakon nije, nije bio, niti će ikada biti naš neprijatelj. Naši neprijatelji su greh i đavo. Zakon Božji je „svet, i zapovest je sveta i pravedna i dobra“ (Rimljanima 7,12). Spasavamo se Božjom milošću, a spasenje prihvatamo verom i prisvajamo kroz veru. Međutim, spasenje je delo Svetog Duha, koji ima za cilj da nas vrati u prvobitni status dece Božje, koja savršeno odražavaju Njegovu ljubav i pravednost.

Treći deo: primena na život

1. Ako se nalazite u nehrišćanskoj zemlji, kako lokalna religija razume koncept zakona uopšteno, a naročito božanskog zakona? Kako biste svojim prijateljima mogli objasniti Božji zakon u kontekstu svoje lokalne kulture? Ako živite u hrišćanskoj zemlji, kako se hrišćani u vašoj zemlji odnose prema Božjem zakonu? Kako im možete saopštiti adventističku poruku o Božjem zakonu?
2. U većini hrišćanskih zemalja danas bismo mogli da raspravljamo o nedelji u odnosu na subotu kao stvarni Božji sveti dan. Međutim, šta ako živite u nehrišćanskoj zemlji? Kako biste svojim prijateljima mogli objasniti istinu o suboti i Velikoj borbi? Isto tako, kako možete objasniti žig zveri u nehrišćanskom kontekstu?
3. Uporedite ceremonijalni i moralni zakon. Šta je kod njih slično, a šta drugačije? Šta svaki od ovih zakona otkriva o Bogu? Kako se svaki od ovih zakona odnosi na Isusa Hrista?

10

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: 1. Solunjanima 4,16.17

Temelj proučavanja: Matej 10,28; Propovednik 9,5; Isaija 8,19.20; Jovan 11,21-25; 1. Solunjanima 4,16.17; Matej 24,23-27; Otkrivenje 16,13.14; 2. Solunjanima 2,9-12.

Uvod: Spiritizam je deo đavoljeg plana da promoviše svoju teoriju po kojoj smo bogovi i možemo da živimo bez Boga. Dakle, spiritizam je đavolja namera da zadrži čovečanstvo na svojoj strani u Velikoj borbi. Praktikovati bilo koji oblik spiritizma znači biti zarobljen na strani đavola. Da bi promovisao spiritizam, đavo je promenio biblijsku definiciju smrti i biblijsko učenje o prirodi čovečanstva. Ove lažne doktrine postavljaju osnovu za lažno učenje da smo večni i neuništivi i da

nastavljamo da postojimo čak i posle smrti. Kao posledica toga, ova obmana otvara vrata opasnom verovanju da nakon smrti možemo nastaviti da komuniciramo sa drugim ljudima, pa čak i s anđeoskim bićima.

Pokret prosvetiteljstva u Evropi pokrenuo je dugu, tešku bitku za iskorenjivanje svih srednjovekovnih oblika spiritizma, uključujući i opštenje sa mrtvima. Međutim, prosvetiteljstvo u ovom poduhvatu nije uspelo. Prema biblijskom proročanstvu, spiritizam će osvojiti čovečanstvo punom snagom u poslednjim vremenima, pripremajući čovečanstvo za poslednju veliku prevaru u Velikoj borbi. Zato je Božji narod pozvan da čovečanstvu objavi pravu prirodu i namere spiritizma, kao i biblijska učenja o ljudskoj prirodi, prirodi smrti i istinskoj nadi čovečanstva. Naša nada nije zasnovana na pogrešnoj predstavi o besmrtnoj duši, već na uverenju o vaskrsenju Isusa Hrista i na večnom odnosu sa Njim.

Teme pouke – Ova pouka se bavi trima glavnim temama:

1. Prava suština i namera spiritizma u kontekstu Velike borbe jeste da namami čovečanstvo u direktnu povezanost sa demonskim silama.
2. Biblija uči da su ljudi jedinstvena, celovita bića, da je prva smrt privremeni san a druga smrt potpuno uništenje, koje ujedno odgovara biblijskom prikazu pakla.
3. Istinska nada koju nam daje Reč Božja jeste vaskrsenje celog ljudskog bića i večni odnos sa Bogom.

Drugi deo: tumačenje

Nazivi i istorijska pozadina

Savremeni spiritizam se odnosi na religiozno i/ili filozofsko uverenje da smrt nije kraj ljudskog postojanja. Umesto toga, spiritizam tvrdi da duh opstaje kao eterična, nematerijalna, večna, besmrtna duša. Nakon smrti, ove duše ili duhovi nastavljaju da evoluiraju, brzo napredujući do drugih dimenzija i nivoa postojanja i znanja. Ljudi koji su još uvek u svojim telima mogu kontaktirati s ovim preminulim duhovima, tražeći pomoć i vođstvo. Ovi kontakti se mogu ostvariti preko stručnjaka kao što su mediji, ili neko može lično stupiti u kontakt s ovim duhovima kroz proučavanje i spiritističku praksu.

Uopšteno govoreći, veruje se da je savremeni spiritizam nastao u Hajdsvilu, u saveznoj državi Njujork, 31. marta 1848. godine, kada su sestre Foks tvrdile da je duh komunicirao sa njima prenoseći im poruke kucajući. Godine 1888, jedna od sestara je otkrila da je čitavo ovo kucanje bila prevara, ali je 1889. povukla svoje priznanje. Uprkos ogromnim skandalima zbog prevare, spiritizam se proširio u Severnoj Americi. Do kraja 19. veka, nekoliko miliona Amerikanaca srednje i više klase smatralo je sebe spiritistima.

U međuvremenu, 1850-ih, Ipolit Leon Denizar Rivaj, francuski učitelj poznat pod pseudonimom Alan Kardek, razvio je verziju spiritizma koja uči da su ljudi inkarnacije i reinkarnacije besmrtnih duhova koji naseljavaju transcendentnu sferu. Dakle, dok ovaj spiritizam veruje u reinkarnaciju večne duše, klasični spiritizam (spiritualizam) veruje u večnost duše bez prihvatanja koncepta reinkarnacije. Dok su svi spiritisti spiritualisti, nisu svi spiritualisti spiritisti. Iako postoji izvesna neslaganja između ovih spiritističkih pokreta, sve ih objedinjuje jedno verovanje: *besmrtnost duše i mogućnost komunikacije sa duhovima nakon njihove smrti*. U drugoj polovini 19. veka, sve veći broj obrazovanih elita Evrope prihvatio je spiritualizam ili spiritizam, razvijajući savremeni zapadni okultizam. Organizovali su se u brojna društva i udruženja, objavljujući ogromnu količinu knjiga i članaka o ezoterijskom znanju i magiji.

Besmrtnost duše

Savremeni zapadni spiritisti ne tvrde da je njihova vera u besmrtnost duše nova. Umesto toga, oni spremno priznaju da ovo „znanje“ „drevnog“ porekla. Zaista, koncept besmrtnosti duše može se pratiti sve do zmijinog iskušenja Eve u Rajskom vrtu. Nakon toga, ova lažna teologija se proširila po celom svetu, prožimajući čitave kulture i stvarajući čitave religije, kao što su šamanizam, šintoizam, hinduizam, budizam, vudu i druge lokalne i regionalne paganske religije.

Besmrtnost duše bila je temelj grčke filozofije, posebno pitagorejstva, platonizma, aristotelizma, srednjeg platonizma i neoplatonizma. Maniheizam i gnosticizam su takođe izgrađeni na istom konceptu. Tragično, kroz sinkretizam sa grčkom filozofijom, hrišćanstvo je takođe prožeo koncept besmrtnosti duše. Iz tog razloga, mada su mnoge hrišćanske denominacije danas osudile spiritizam, svaka hrišćanska crkva koja se i dalje čvrsto drži koncepta besmrtnosti duše posebno je ranjiva na spiritizam i okultizam.

Kao rezultat toga, neke crkve, poput Rimokatoličke i Pravoslavne crkve, razvile su čitav kult svetaca, koji navodno mogu da čuju molitve i da odgovaraju tako što štite i vode one koji im se obraćaju. Protestantski reformatori su odbacili kult svetaca; međutim, koncept besmrtnosti duše je ukorenjen u većini protestantskih denominacija, potencijalno ih izlažući spiritističkim uticajima.

Ovde su važna dva dodatna zapažanja. Prvo, važno je napomenuti da se moderni spiritizam pojavio upravo u istom periodu i na istoj oblasti u kojoj je nastao mileritski adventizam: na severoistoku Sjedinjenih Država tokom 1840-ih. Ova pojava je bila pokušaj đavola da predvidi i diskredituje Božje delo objavljivanja drugog Isusovog dolaska i poruka tri anđela. Bog je objavio ove poruke kroz Crkvu ostatka, što je potvrđeno kroz dar Duha proroštva. Jedno od temeljnih učenja Adventističke crkve bilo je pozivanje ljudi da odbace pagansko verovanje u besmrtnost duše. Adventistička crkva je takođe pozvala svet da se vrati biblijskom učenju o jedinstvenom ljudskom biću. Adventisti su takođe podsticali čovečanstvo da svoju nadu u zagrobni život utemelji ne na nadrživljavanju smrti u stanju besmrtnosti duše, već na vaskrsenju koje će Isus doneti prilikom svog drugog dolaska.

Drugo, evropsko prosvetiteljstvo ili modernizam, sa svojim naglaskom na nauci i naučnom obrazovanju i tehnologiji, obećao je čovečanstvu istrebljenje sujeverja, magije, vradžbina i svakog kontakta sa natprirodnim. Možda je jedini uspeh modernizma u tom pogledu bio potkopavanje vere u hrišćanskog Boga među Zapadnjacima. Inače, modernizam nikada nije uspeo da iščupa natprirodno iz zapadnog društva. Kao rezultat toga, zapadno društvo je postalo sekularno i ateističko, a da nije bilo oslobođeno spiritizma. Naprotiv, druga polovina 19. veka poznata je kao jedno od najvećih probuđenja u istoriji spiritizma, spiritizma, okultizma, veštičarenja i magije. Do kraja 20. veka, sam modernizam se borio za opstanak, pošto su deca postmodernizma bila preplavljena okultnim pričama – u obliku knjiga, crtanih filmova i filmova – prepunih natprirodnih moći, magije, veštičarenja i komunikacije sa mrtvima.

Danas, takođe, ono što je poznato kao iskustvo bliske smrti, predstavlja još jednu manifestaciju ovog istog principa. Nažalost, čak i mnogi hrišćani u njima vide dokaz da mrtvi odmah nastavljaju da žive u drugoj ravni postojanja.

Spiritizam i Velika borba

Koja je uloga spiritizma u đavoljoj strategiji usred Velike borbe? Promovišući spiritizam, đavo želi da objasni i potvrdi svoju temeljnu obmanu koja je pokrenula veliku polemiku, naime:

- da Bog nije jedini Bog, već da smo svi mi bogovi;
- da imamo život u sebi i sami po sebi;
- da imamo komponentu (dušu) našeg bića koja je duhovna (nematerijalna, eterična), neuništiva, besmrtna i večna;
- da smo moralno autonomni.

Pad čovečanstva u greh doneo je nesamerljivu patnju, uništenje i smrt, empirijski dokazujući da đavo greši. U ovoj situaciji, ljudi bi s pravom posumnjali u sotoninu tezu u kojoj je on izjavio da pobuna protiv Boga neće dovesti do smrti, već do drugog, božanskog nivoa postojanja i svesti. Spiritizam u različitim oblicima predstavlja, dakle, pokušaj đavola da redefiniše smrt i potvrdi da samo telo umire a duša prelazi u viši oblik života.

Đavo takođe koristi spiritizam da namami ili natera ljude na direktan, lični susret sa samim sobom i svojim demonima. Biblija jasno uči da iza spiritističkih pojava, kao u slučaju idolopoklonstva, stoje sami demoni (1. Korinćanima 10,20). Ovi susreti su opasni ne samo zato što su varljivi (Jovan 8,44) i stvaraju duhovnu nečistotu (Marko 5,2), već i zato što mnogo puta vode ka demonskoj opsednutosti, situaciji u kojoj demoni kontrolišu i porobljavaju ljude. Iz različitih razloga i kao deo njihove strategije, demoni ne mogu opsedati ili kontrolisati sve na isti način. Međutim, demonske sile su u stalnom poslu osmišljavanja velikog broja zamki kako bi uhvatile što je moguće više ljudi

da stanu na njihovu stranu u Velikoj borbi. Apostol Petar nas upozorava da naš „neprijatelj đavo kao lav ričući hodi i traži koga da proždere“ (1. Petrova 5,8).

Hristova sila

Uprkos đavoljim naporima, Hristovo isceljenje ljudi opsednutih demonima (npr. Luka 8,26-33; Matej 12,45) pokazalo je Njegovu moć da nas oslobodi od sotonine vlasti. Adventisti sedmog dana proglašavaju Hristovu pobjedu ne samo na kraju Velike borbe, već i ovde i sada usred nje. Iz tog razloga, na zasedanju Generalne konferencije 2005. godine u Sent Luisu, u državi Misuri, Crkva adventista sedmog dana je izglasala dodatno osnovno verovanje br. 11, koje precizno naglašava ovu tačku:

„Svojom smrću na krstu Isus je pobedio sile zla. Onaj koji je potčinio demonske duhove tokom svoje zemaljske službe, slomio je njihovu moć i osigurao njihovu krajnju propast. Isusova pobjeda nam daje pobjedu nad zlim silama koje još uvek pokušavaju da nas kontrolišu, dok hodamo s Njim u miru, radosti i uverenju u Njegovu ljubav. Sada Sveti Duh obitava u nama i daje nam snagu. Neprekidno posvećeni Isusu kao našem Spasitelju i Gospodu, oslobođeni smo tereta naših prošlih dela. Ne živimo više u mraku, strahu od zlih sila, neznanju i besmislenosti našeg nekadašnjeg načina života. U ovoj novoj slobodi u Isusu pozvani smo da izrastemo u obličje Njegovog karaktera, svakodnevno razgovarajući s Njim u molitvi, hraneći se Njegovom Rečju, razmišljajući o njoj i Njegovom Proviđenju, pevajući mu hvalu, okupljajući se na bogoslužju i učestvujući u misiji Crkve. Takođe smo pozvani da sledimo Hristov primer tako što ćemo saosećajno služiti fizičkim, mentalnim, društvenim, emocionalnim i duhovnim potrebama čovečanstva. Dok se predajemo u službi s ljubavlju onima oko nas i svedočeci o Njegovom spasenju, Njegovo stalno prisustvo sa nama kroz Duha pretvara svaki trenutak i svaki zadatak u duhovno iskustvo“.

U početku, ovo osnovno verovanje je bilo neophodno zbog situacije u nekim delovima sveta, kao što su Azija i Afrika, u kojima hrišćanima, uopšte, pa čak i nekim adventistima, nije bilo jasno da Sveto pismo odbacuje sve okultne prakse. Pored toga, mada su adventisti u tim oblastima shvatili da se Biblija protivi svim spiritističkim praksama, oklevali su da se oslobode tih praksi i učenja jer su se plašili odmazde duhova.

Štaviše, spiritizam i okultizam su sveprisutne realnosti, ne samo u Africi i Aziji već i širom sveta. Dakle, Osnovno verovanje br. 11 odnosi se na sve ljude. Bez obzira na naše kulturno i socijalno poreklo, svim ljudima je potrebna ista poruka jevanđelja: „Ovce moje slušaju moj glas, i ja ih poznajem, i one me slede; i dajem im život večni, i nikada neće propasti; i niko ih neće oteti iz Moje ruke. Otac moj, koji mi ih daje, veći je od svih; i niko ih ne može oteti iz ruke Očeve“ (Jovan 10,27-29, Nova američka standardna Biblija).

Treći deo: Primena na život

1. Šta ljudi u vašoj kulturi misle o ljudskoj prirodi i smrti? Kako im možete preneti istinu o smrti koju nalazimo u Reči Božjoj?
2. Šta ljudi u vašoj kulturi misle o paklu? Šta vi i vaša crkva možete učiniti u vašem društvu da unapredite biblijsko razumevanje pakla?

11

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Jovan 17,17

Temelj proučavanja: Jovan 17,17; Otkrivenje 14,6.7.12; Otkrivenje 4,11; Otkrivenje 12,3.4.17; Otkrivenje 13,1-17 .

Uvod: Biblijsko proročanstvo upozorava da se dugi kosmički sukob između dve suprotne, nepomirljive sile, Boga i đavola, bliži kraju i da će kulminirati konačnom bitkom. Ova poslednja bitka vodiće se oko pitanja autoriteta i obožavanja: ko će sedeti na prestolu svemira, i ko će primiti slavu koja pripada Stvoritelju, Održavatelju i Spasitelju. Iz ovih razloga, sukob će uključiti subotu, Božji simbol Njegove svekolike moći Stvoritelja, Održavatelja i Spasitelja. Pobunjeničke sile će predvoditi sam sotona. Dok je sotona neumorno radio tokom istorije da regrutuje pristalice, njegova glavna meta bila je Crkva. Nažalost, tradicionalna crkva je pristala na kompromise i postala Vavilon, koju je simbolisala zver iz mora. Sotona je ovoj zveri dao presto i vlast, i ona stoji na sotoninoj strani u poslednjoj bici.

U poslednjim vremenima, aždaja će takođe uspeti da privuče na svoju stranu najprosperitetniju naciju na svetu, Sjedinjene Američke Države. Ovaj narod, rođen iz viševekovne čežnje progonjenih hrišćana da pronađu mesto verske sigurnosti i slobode, napraviće kompromis, kao što je to činila papska crkva pre nje u Starom svetu. Tako će Amerika ispuniti svoju proročku ulogu zveri sa zemlje, postajući globalni lider u poslednjoj bici.

Ipak, Bog nikada nije bio bez naroda u Velikoj borbi. Do kraja sukoba, On će uvek imati narod, vernal Crkvu ostatka. Božja Crkva ostatka uvek ga je priznavala kao Cara, obožavala a i držala zapovesti i načela Njegovog carstva. Božji verni narod ostatka će poštovati subotu i poštovati Boga kao Stvoritelja i Cara svemira. Ostatak poslednjeg vremena ne samo da će obožavati Boga kao svog ličnog Spasitelja, već će takođe javno razotkriti konfederaciju zla. Crkva ostatka će

pozvati ceo ljudski rod da se vrati Bogu i pokloni mu se. Uprkos naporima aždaje i zveri sa zemlje i mora, pobjeda će pripasti Bogu.

Teme pouka – Ova pouka ističe dve glavne teme:

1. Biblijsko proročanstvo opisuje konačnu bitku između Boga i Njegovog naroda, s jedne strane, i đavola i njegovih oruđa (predstavljenih u 13. poglavlju Otkrivenja zverima iz mora i iz zemlje), s druge strane. Bitka će biti usredsređena na bogoslužjenje i subotu, koja slavi Božje stvaranje, carstvo i spasenje.
2. Bog će izaći kao pobjednik. On poziva svoj narod da učestvuje u Njegovoj pobjedi nad zlom i đavolom, objavljujući Njegovo večno jevanđelje.

Drugi deo: tumačenje

Opklada o proročanstvu

Anastasija je bila ateista, po struci ekonomista, školovana na sovjetskom univerzitetu na vrhuncu prosperiteta i stabilnosti Sovjetskog Saveza. Prigrllila je san komunističke utopije, za koju je žarko verovala da nudi čovečanstvu najsvetliju nadu za budućnost. Očekivala je dan kada će Sovjetski Savez zadobiti sve nacije da napuste kapitalizam slobodnog tržišta Sjedinjenih Država i prihvate sovjetske vrednosti.

Anastasijin muž Petru, međutim, nije delio optimizam svoje žene. Iako Petru u to vreme nije bio aktivni vernik, rođen je i odrastao u adventističkoj porodici. Kao mlad, Petru je u crkvi proučavao proročke knjige Danila i Otkrivenja, u skladu s adventističkim historicističkim metodom. Kad se oženio, rekao je svojoj ženi da će, prema biblijskim proročanstvima, Sjedinjene Države na kraju dominirati svetom i voditi sve nacije i vlade na zemlji u činu pobune protiv Boga, tokom završne faze ljudske istorije. Iz tog razloga, na osnovu proročanstava iz knjige Otkrivenja, Petru je tvrdio da će Sovjetski Savez izgubiti Hladni rat i da će se Sjedinjene Države pojaviti kao jedina supersila poslednjih dana. Poznavajući moć Sovjetskog Saveza, Anastasija nije mogla da prihvati ovo proročanstvo. U takvoj situaciji, par je odlučio da svoje nesuglasice reši opkladom. Anastasija je rekla Petru da će, ako se Sovjetski Savez raspadne, postati adventista. Godine su prolazile, a krajem 1980-ih Sovjetski Savez se raspao i nestao bez ikakvog vojnog napada spolja. Anastasijin ateizam i komunizam propali su zajedno sa Sovjetskim Savezom. Ubrzo nakon toga, Anastasija je prihvatila Petruov poziv da mu se pridruži u krštenju u Adventističkoj crkvi.

Petruovo predviđanje raspada Sovjetskog Saveza nije bilo zasnovano na geopolitici, društvenim studijama, psihologiji, ekonomiji ili vojnim studijama. Pošto je živio iza gvozdene zavese, glavni izvor Petruovog predviđanja pada Sovjetskog Saveza bilo je njegovo historicističko biblijsko

tumačenje 13. glave Otkrivenja koje je upoznao u svojoj mesnoj adventističkoj crkvi. Kao i mnogi drugi adventisti u sovjetskom svetu, Petru nije ni mislio da će se raspad Sovjetskog Saveza dogoditi tokom njegovog života ili tako brzo. Kad se to dogodilo, potvrdilo je i ojačalo veru Petrua, kao i mnogih drugih adventista. Odlučio je da se vrati u svoju crkvu, u čemu ga je, srećom, sledila i njegova porodica.

U naše vreme, adventističko historicističko tumačenje 13. glave Otkrivenja, koje ukazuje na Sjedinjene Države kao na zver nalik jagnjetu koja će voditi svet u pobuni protiv Božjeg zakona, snažno se osporava. Mnogi renomirani stručnjaci predviđaju, ili čak najavljuju, da će sunce uskoro zaći nad američkom hegemonijom. Međutim, biblijsko proročanstvo nikada neće izneveriti. Poput Petrua, moramo potpuno da verujemo biblijskom proročanstvu i njegovom historicističkom tumačenju, čak i ako percipirana stvarnost sugeríše, a stručnjaci predviđaju suprotno.

Teorije zavere

U poslednje vreme, teorije zavere preplavljaju i sajber i medijski prostor. Takve teorije često dobijaju na zamahu i postaju društveni fenomeni. Adventisti su s pravom bili oprezni kada je reč o propagiranju teorija zavere bilo koje vrste. Moramo da nastavimo da održavamo ovaj kurs. Istovremeno, naše vođenje ove politike ne znači da zavere ne postoje. Tužno je reći, ali postoje.

David, Isus i apostoli su patili zbog raznih zavera protiv njih. Učeći iz njihovih primera, adventisti su sve takve teorije predali Božjem providenju, birajući umesto toga da se usredsrede na misiju koju nam je Bog poverio. Tačno, i sama Velika borba bila je rezultat sotonine zavere. Tačno, pozvani smo da osudimo zavere sotone i njegovih pristalica poslednjeg vremena koji se pripremaju za poslednju bitku protiv Boga. Međutim, ne smemo dozvoliti sebi da se zaglavimo u bezbroj detaljima kojima teorije zavere obiluju. Naš zadatak je da objavimo pad Vavilona i skori dolazak Gospodnji. Kao takva, naša misija je da spasimo što više ljudi od sotonine zavere.

Identifikovanje zveri i misija Crkve

Neki teolozi tvrde kako su prvi adventistički pioniri identifikovali zver iz mora sa Rimokatoličkom crkvom, a zver iz zemlje sa Sjedinjenim Državama pod uticajem društveno-političkog konteksta u kom su delovali. Neki od ovih teologa stoga pozivaju adventiste da se udalje od ovih početnih pozicija i pronađu druge relevantnije duhovne ili političke sile u našem vremenu koje bi bolje odgovarale opisima zveri iz mora i/ili zveri iz zemlja.

Međutim, moramo naglasiti dve važne tačke. Prvo, premda je tačno da su pioniri adventizma sagledavali ispunjenje proročanstava u svom istorijskom kontekstu, oni su istovremeno dosledno sledili historicističke principe tumačenja proročanstava. Takođe su identifikovali ispunjenje proročanstava u skladu sa celokupnim sistemom biblijskih učenja.

Drugo, kao Božji prorok u Crkvi ostatka, Elen Vajt nas je jasno upozorila da ne napuštamo svoja početna tumačenja proročanstava u pogledu dve zveri iz 13. poglavlja Otkrivenja. Ona je bila

posebno zabrinuta da će adventisti upasti u zamku misleći da se Rimokatolička crkva promenila i više nije tiranska zver sa mora, i onda tražiti drugog kandidata za ovo mesto. Sledeći citati iz njene monumentalne knjige *Velika borba* su izvanredni i jasno govore protiv takvog postupanja:

„Protestanti su danas mnogo naklonjeniji katolicizmu nego ranijih godina. U zemljama u kojima katolicizam nema prevlast i u kojima njegov kler zauzima pomirljiv stav s ciljem da poveća svoj uticaj, zapaža se sve veća ravnodušnost prema doktrinama koje protestantizam dele od rimske hijerarhije; kao da sve više jača uverenje da se ta dva krila hrišćanstva toliko i ne razlikuju prema osnovnim verovanjima koliko se pretpostavljalo i da bi malo popuštanja od strane protestanata moglo dovesti do boljeg razumevanja s Rimom. Bilo je vremena kada su protestanti visoko cenili slobodu savesti koju su stekli uz tako visoku cenu. Oni su svoju decu učili da se gnušaju Rima i smatrali da je izgrađivanje sklada s Rimom ravno neverstvu Hristu. Međutim, koliko su drugačija osećanja koja se danas izražavaju.“ (str. 563. original, pogl. 35)

„Katolicizam kao sistem nije se danas ništa više uskladio s Hristovim jevanđeljem, nego u bilo kojem proteklom razdoblju u svojoj istoriji. Protestantske Crkve nalaze se u velikoj tami, jer bi inače prepoznale znake vremena. Rimska crkva je dalekosežna u svojim planovima i načinu delovanja. Ona se služi svim sredstvima da proširi svoj uticaj i poveća svoju moć da bi se pripremila za surovu i odlučnu borbu da ponovo zadobije prevlast u svetu, da obnovi progonstva i ukine sve što je protestantizam postigao. Katolicizam napreduje u svim oblastima. Sve veći broj njegovih crkava i kapela podiže se u protestantskim zemljama! Pogledajte kakvu popularnost uživaju njegove visoke škole i seminari u Americi, koje protestanti tako obilno pomažu! Razmotrite jačanje ritualizma u Engleskoj (Ritualisti su verska stranka, osnovana 1833. godine u Oksfordu, koja traži sjedinjenje katolika i anglikanaca – prim. prev) i sve češće prelaženje protestanata u katolicizam! Sve ove pojave treba da zabrinu one ljude koji cene čista načela jevanđelja.“ (str. 565.566. original)

„Rimska Crkva sada okreće prema svetu svoje lepše lice, pokrivajući izvinjenjima izveštaje o svojim užasnim surovostima. Odenula se u hristoliko ruho, ali nije se promenila! Svako načelo papstva koje je postojalo u proteklim stolećima postoji i danas! Doktrine prihvaćene u razdoblju najmračnijih dana i danas su na snazi. Neka se niko ne vara! Papstvo koje protestanti danas tako spremno uzdižu, ono je isto koje je vladalo svetom u vreme reformacije, kada su Božji ljudi ustajali, izlažući opasnosti svoj život, da razotkriju njegovo bezakonje! Ono i danas gaji istu oholost i razmetljivu drskost i zahteva vlast nad carevima i vladarima, i prisvaja božanska prava. Njegov duh nije danas ništa manje surov i samovoljan nego u vreme kada je kršilo ljudske slobode i ubijalo svece Najvišega... U nekim protestantskim zemljama nije bez razloga izraženo mišljenje da se današnji katolicizam mnogo manje razlikuje od protestantizma nego u ranija vremena. Nastupile su promene, ali promena se nije dogodila u papstvu! Katolicizam zaista po mnogo čemu podseća na današnji protestantizam, ali samo zato što se protestantizam, u velikoj meri izmenio od vremena reformatora.“ (str. 571. original)

Treći deo: primena na život

1. Možda živite u mestu daleko od uticaja Rimokatoličke crkve ili od američkog prisustva ili uticaja. Kako biste onda najbolje objasnili svojim prijateljima proročanstva o zveri iz mora i zveri iz zemlje?
2. Da li je dosledno da identifikujemo Rimokatoličku crkvu kao morsku zver, a Sjedinjene Države kao zemaljsku zver, i da se u isto vreme molimo za spas ljudi povezanih sa ovim entitetima? Objasnite svoj odgovor.
3. Prorok Danilo, srednjovekovni hrišćani, adventisti iz 19. veka, adventisti u Sovjetskom Savezu i na mnogim drugim mestima i u mnogim drugim vremenima verovali su biblijskom proročanstvu uprkos trenutnim prilikama. Kako možeš verovati biblijskom proročanstvu kada se čini da su svi dokazi u suprotnosti sa njegovim ispunjenjem?

12

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Priče Solomunove 23,23

Temelj proučavanja: Otkrivenje 7,1.2; Otkrivenje 14,1; Priče Solomunove 23,23; Isaija 8,20; Jezekilj 20,12.20; Osija 6,3; Joilo 2,21-24; Jakov 5,7.8; Otkrivenje 18,1-4.

Uvod: Božji narod, uključen u konačni sukob između Hrista i sotone, nije ostavljen u neznanju o konačnim događajima, niti ih je Bog napustio dok se ovi događaji ispunjavaju. Poput pouzdanog generala koji nadahnjuje svoje trupe za odlučujuću borbu, Bog nas priprema za bitku dajući nam svoju proročansku Reč da služi kao inspiracija, orijentacija i ohrabrenje.

Ove sedmice se usredsređujemo na nekoliko ključnih elemenata pripreme Božjeg naroda za poslednje vreme. Prvo, podsećamo se da je Reč Božja naš jedini pouzdani vodič; to je izvor sve istine i snage. Bićemo sigurni samo ako ostanemo verni ovoj Reči. Dakle, moramo se pridržavati biblijskih saveta i mudrosti, bez obzira na to što prilike u areni svetskih događaja izgledaju suprotno. Drugo, svetkovanje subote je znak naše posvećenosti i odanosti našem Stvoritelju i Spasitelju. Treće, mi nismo, i nikada nećemo biti sami u svom učešću u Velikoj borbi i u ostvarenju Božje misije objavljivanja Njegovog večnog jevanđelja. Umesto toga, sam Sveti Duh će na poseban način osnažiti Božji narod da javno svedoči svetu poslednjeg vremena o moći jevanđelja i o Božjem pozivu svim ljudima da se vrate Njemu, napuštajući đavola i njegove ideje. Ovaj razvoj događaja poznat je kao pozni dažd (kasna kiša) ili Božje osnaživanje Njegovog naroda, i kao glasna vika, koja predstavlja poslednje javno objavljivanje jevanđelja.

Teme pouke – Ove sedmice je pouka usmerena na dve glavne teme:

1. Prihvatanje Božje ljubavi i spasenja u Isusu Hristu stvoriće u nama nepokolebljivu ljubav prema Njemu i odluku da budemo verni Njemu, Njegovoj reči i Njegovoj suboti.
2. Sveti Duh će nas osnažiti izlivanjem poznog dažda. Ovo izlivanje će nam omogućiti da uputimo „glasnu viku“ ili poslednji poziv svetlu da se pokaje i spase.

Drugi deo: tumačenje

Budite verni: Bog ima poslednju reč

Ivan je rođen i odrastao u vernoj adventističkoj porodici u Sovjetskom Savezu. Iako je njegova porodica bila siromašna i prinuđena da naporno radi, imao je bezbrižno i srećno detinjstvo i mladost. Sa 18 godina, Ivan je pozvan da služi u sovjetskoj vojsci. Sa ostalim regrutima seo je u voz i sedam dana kasnije našao se 3.000 kilometara daleko od kuće. Tako je počeo njegov dugi dvogodišnji vojni rok. Osim što se osećao usamljeno i nostalgično, Ivan je znao da njegov najveći izazov tek dolazi. Čak i pre nego što je regrutovan, u srcu je odlučio da će ostati veran Bogu i da će svetkovati subotu, bez obzira na to šta bi mu se moglo dogoditi. Prvih nekoliko subota je svojim neposrednim pretpostavljenima objasnio da ne može da radi subotom zbog svojih verskih ubeđenja. Komandanti su ga tolerisali tih prvih nekoliko subota, misleći da će uskoro odustati od svojih čudnih, „pokrajinskih“ i „primitivnih“ običaja.

Ubrzo su, međutim, Ivanovi komandanti shvatili da je mladić ozbiljan i preduzeli su odlučne disciplinske i „vaspitne“ mere. Jednog petka popodne, nakon napornog radnog dana, rekli su Ivanu da ne zaslužuje da spava na udobnom krevetu vikendom ako odbije da radi subotom. Umesto toga, obavestili su ga da će vikend provesti u pritvoru. Kada su Ivan i njegovi komandiri stigli u zatvor, oficiri su otkrili da je zatvor zaključan i da je upravnik otišao negde drugde. Dok su čekali da se upravnik vrati, oficiri su ćaskali dok je Ivan posmatrao zalazak sunca na prelepom jezeru Balhaš. Ivan je ćutke tražio ohrabrenje i podršku od Boga. Odjednom se zaustavio narednik koji je tuda prolazio i nehajno upitao Ivanove pretpostavljene koga su doveli u zatvor. „Čuvar subote“, odgovorili su. „Želimo da ga prevaspitamo da sluša naređenja i da radi subotom. “Nikad!” — uzviknu narednik. „Poznajem ove ljude. Radije bi umrli nego da rade subotom!“ Policajci su shvatili da su pogrešili što su dozvolili naredniku da govori u Ivanovoj prisutnosti, ali bilo je prekasno. Ivan je dobio svoju preko potrebnu dozu ohrabrenja.

Upravnik je stigao, i tek što je subota počela, otpratio je Ivana u zatvor: prostoriju veličine (2 x 3 metra), punu više od deset drugih vojnika, od kojih je većina pušila. Teška metalna vrata su se zatvorila, a Ivan je zauzeo jedino slobodno mesto pored ulaza, spreman da stoji ili sedi do kraja vikenda. Mladi Hristov vojnik je bio odlučan da ostane veran Božjoj suboti. Minute su postale sati, a Ivan je do ponoći počeo da zamišlja kako njegova braća u veri u rodnom gradu veselo idu u crkvu da se poklone Bogu na večernjem bogoslužju, dok će provesti naredna tri dana on zatvoren u mračnoj zatvorskoj ćeliji punoj duvanskog dima.

Odjednom se Ivan setio poslednje besede koju je čuo u svojoj crkvi pre odlaska na odsluženje vojnog roka. Radilo se o priči o Iliji na gori Karmilu i o tome kako se sedam puta molio za kišu. Šta ako se i ja pomolim sedam puta? pomisli Ivan u sebi. Iako je to ličilo na uobrazilju, Ivan je odlučio da pokuša. Prvu prostu molitvu izgovorio je u svom srcu. Ništa se nije desilo. Usledila je njegova druga molitva. Ipak, nema "oblaka". Treća molitva. Zatim četvrta. Peta. I šesta. Zatim je najzad izgovorio u svom srcu sedmu molitvu. Nakon što je završio, vladala je potpuna ponoćna tišina. Tišina ništa nije promenila Ivanovu rešenost ili veru. Bio je spreman da bude odan Bogu, čak i ako Bog ne odgovori na njegovih sedam molitava na bilo koji prividan način. Bar sam, pomislio je u sebi, pokušao, zar ne?

Međutim, samo minut kasnije, tišinu su prekinuli koraci ispred zatvora. Korake je pratilo zveckanje ključeva, zatim škripa vrata pri otvaranju. Upravnik se pojavio na vratima i pretražio sobu svojom baterijskom lampom. Kada je upravnik uočio Ivana, naredio mu je da izađe. Kad je izašao, nadzornik je odveo Ivana u svoju kancelariju, improvizovao jednostavan, ali udoban krevet i pozvao mladića da spava. Ivan se srušio i trenutno zaspao. Ujutro se Ivan probudio sa još jednim iznenađenjem: nadzornik mu je doneo doručak. Štaviše, upravnik je Ivanu dao zavežljaj sa hranom i odveo ga do obale jezera gde ga je pustio da uživa u subotu u prirodi.

Na isti način je Ivan proveo nekoliko sledećih subota. Policajci su ga dovodili u zatvor za vikende. Upravnik bi oslobodio Ivana i hranio ga do kraja vikenda. Onda bi se u ponedeljak ujutru Ivan vraćao u svoju kasarnu. Sledeći meseci i godine bili su prepuni mnogih drugih sličnih iskustava Božjih čudesnih intervencija u njegovu korist. Posle dve godine, Ivan se vratio kući kao zreo, snažan mladić, veran Bogu. Istina, suprotstavio se divu sovjetske vojske, koja je nastojala da slomi njegovu veru. Istina, njegovi oficiri su mu rekli da nije dostojan da spava na vojnim dušecima, ali Bog je imao poslednju reč. Bog brine o svom vernom narodu, koji je— kao Danilo u Bibliji i kao Ivan — odlučan da Mu ostane veran.

Hrišćanska odanost

Odanost je oduvek fascinirala proučavaoce ljudske prirode i istorije. Kao stav i način ponašanja, odanost ima svoju osnovu u raznim činilacima. Neki od ovih činilaca su biološki ili unapred određeni, kao što je nečija porodica ili mesto rođenja. Lične odluke predstavljaju još jednu osnovu odanosti. Ove odluke mogu biti povezane sa raznim elementima kao što su finansijska korist (plaćanja, nagrade), uverenja ili pogledi na svet i moral. Neki ljudi svoju odanost zasnivaju na dužnosti, drugi na naklonosti, a treći na koristi. Ciljevi naše odanosti povezani su s ovim osnovama. Ljudi iskazuju odanost porodici, plemenu, naciji, religiji, ideologiji, filozofiji, prirodi i poslovima, da spomenemo samo neke. Ali šta je hrišćanska odanost? Zašto su hrišćani odani i kome su odani?

Da bismo odgovorili na ova pitanja, razmotrimo priču o Jovu. U razgovorima sa sotonom, Bog ističe Jovovu besprekornost, poštenje i odanost ili strah od Boga (Jov 1,8). Veran svojoj sumnjičavoj, prevarnoj i buntovnoj prirodi, sotona je postavio jedno od svojih suštinskih pitanja: „Zar se Jov uzalud boji Boga?“ (O Jovu 1,9). Sotona je tada izjavio da je osnova ljudske odanosti

Bogu sebičnost: „Nisi li ga ti ogradio i kuću njegovu i sve što ima svuda unaokolo? Delo ruku njegovih blagoslovio si, i stoka se njegova umnožila na zemlji. Ali pruži ruku svoju i dotakni se svega što ima, psovaće te u oči.“ (O Jovu 1,10.11). Pre nego što je zbačen sa neba, sotona je optužio Boga da laže i sebično zloupotrebljava osećanja i odanost nepalih bića u svemiru. Drugim rečima, njihova odanost Bogu je prema tome motivisana korišću i ličnim interesom. Isto tako, sotona je tvrdio da je i odanost Božjeg naroda na zemlji ukorenjena u ličnoj, sebičnoj želji da se preživi i napreduje. Ova sotonina pogrešna interpretacija stvarnosti iznedrila je sveopštu Veliku borbu kao Jovovo vreme patnje i mnoga njegova pitanja. Međutim, Jovova neverovatna vernost pokazala je da sotona nije u pravu i ilustrovala pravu osnovu hrišćanske odanosti Bogu: nepokolebljivu i безусловnu ljubav prema Njemu i duboku želju za pravednošću.

Onog prvog petka uveče u zatvorskoj ćeliji, Ivanova odanost Bogu odmah je bila nagrađena. Ipak, ova nagrada nije bila osnova njegove vernosti Bogu. Ivan je bio odlučan da ostane veran Bogu i bez bilo kakvog očiglednog odgovora. Slično tome, kada su se suočili sa pretnjom užasne smrti u „peći ognjenoj užarenoj“ u ravnici Dura (Danilo 3,15), Danilovi prijatelji su hrabro odgovorili Navuhodonosoru: „Nije nam potrebno da ti odgovorimo na to. Evo, Bog naš, kom mi služimo, može nas izbaviti iz peći ognjene užarene; i izbaviće nas iz tvojih ruku, care. A i da ne bi, znaj, care, da bogovima tvojim nećemo služiti niti ćemo se pokloniti zlatnom liku koji si postavio.“ (Danilo 3,16-18). Godinama kasnije, prorok Avakum je pevao:

„Iako smokvino stablo ne pupi,
i na lozi nema grožđa,
iako je podbacio rod masline,
i njive ne rađaju hranu,
iako nema ovaca po torovima,
i nema stoke po oborima,
ipak ću se radovati u Gospodu,
veseliti se u Bogu, svom Spasitelju! “
(Avakum 3,17.18, SSP).

Međutim, kako se takva odanost stvara u srcima i umovima Božjeg naroda? Da, Božji narod i ostatak svemira osećaju želju da Mu budu odani jer je On njihov Stvoritelj, a time i Otac. Porodica je ubedljiv razlog sama po sebi. Ipak, ima još nešto: odanost Božjeg naroda potiče od Boga. Oni su stvoreni po Njegovom obličiju (1. Mojsijeva 1,26.27). Bog je ljubav, i na temelju Njegove blagodati ljudi umeju da vole. Bog je pravedan, a ljudi su prvobitno stvoreni pravedni. Bog je veran ili odan, a ljudi takođe mogu da izaberu da budu verni ili odani uz Božju pomoć. Upravo je Njegova ljubav i vernost prema nama ono što u nama stvara ljubav i odanost prema Njemu. Apostol Jovan je objasnio da nismo odani Bogu zbog straha, jer „[u] ljubavi nema straha, nego

savršena ljubav izgoni strah. Jer strah je povezan s kaznom, a ko se boji, nije savršen u ljubavi.“; nego, „[m]i volimo zato što je On prvi zavoleo nas“ (1. Jovanova 4,18.19, SSP). Jovan objašnjava: „U ovome je ljubav: ne u tome da smo mi zavoleli Boga, nego da je on zavoleo nas i poslao svoga Sina kao žrtvu pomirnicu za naše grehe.“ (1. Jovanova 4,10, SSP; videti takođe Jovan 3,16).

Treći deo: primena na život

1. Ivanova priča je zaista neverovatna i ohrabrujuća. Ipak, znamo i da, pored ovakvih iskustava, ima mnogo drugih ljudi kojima je vernost donela nesreću i patnju, a možda i njihovim najmilijima. Kako da razumemo takva životna iskustva?
2. Iako zamišljamo kako ćemo čvrsto stajati i poštovati Božju subotu u vreme progona, koliko puta ne sačuvamo svetost i svečanost subote u vreme mira i blagostanja? Ponekad se možemo zapitati nije li lakše izdati Gospoda subote u vremenima slobode nego u vremenima progona. Ako ne možemo da svetkujemo subotu kada imamo svu slobodu da to činimo, kako možemo očekivati da verno poštujemo subotu u vremenima potresa i pritisaka? Napravite plan kako da verno svetkujete Božju subotu i u dobrim i u lošim vremenima.

13

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Otkrivenje 21,3.4.

Temelj proučavanja: Jeremija 30,5-7; Otkrivenje 3,10; Isaija 33,15.16; Psalam 91,1-11; Otkrivenje 1,7; Otkrivenje 19,11-16; Otkrivenje 20; Jeremija 25,33; Jeremija 4,23-28; Otkrivenje 21,1-4; Matej 8,11; Isaija 65,17.22.23; Otkrivenje 22,1-5.11.

Uvod: Ovonedeljna pouka zaključuje naše proučavanje, naglašavajući konačni ishod kosmičkog sukoba između Boga i sotone. Među značajnim događajima koji se dešavaju na vrhuncu Velike borbe jesu: (1) vreme nevolje; (2) drugi Hristov dolazak; (3) izvršna presuda na nebu tokom milenijuma, sa sažetkom događaja na zemlji i na nebu u to vreme; i (4) opšte obnovljenje za večnost. Biblija obećava da će se Velika borba završiti Božjom pobedom. Sveto pismo nas poziva da se uzdamo u Boga, učestvujemo sa Njim u spasenju što većeg broja duša i učestvujemo u Njegovoj prošloj (krst), sadašnjoj (spasenje pojedinaca i Crkve) i budućoj (konačnoj kosmičkoj) pobedi.

Teme pouke – Ove sedmice pouka razmatra četiri povezane teme:

1. Sam Bog će podržavati i štititi svoj narod tokom najsurovijih delova poslednje bitke Velike borbe.
2. Velika borba će se završiti Božjom pobedom nad đavolom, nad zlom i grehom, i nad patnjom i smrću. Ova trostruka pobeda je osigurana jer ju je Hristos već obezbedio svojom smrću i vaskrsenjem.
3. Učestvujemo u Božjoj pobedi kada je prihvatimo verom i dozvolimo Svetom Duhu da je ostvari u nama.
4. Božja pobeda će dostići svoj vrhunac prilikom drugog Isusovog dolaska, na hiljadugodišnjem sudu i prilikom sveopšte obnove.

Drugi deo: tumačenje

Kraj vremena milosti

Kraj vremena milosti je tema koja često izaziva strah kod mnogih ljudi. Vreme milosti se završava za svakog pojedinca nakon njegove ili njene smrti. Drugim rečima, smrću se zatvara mogućnost da se pojedinac odazove Božjoj blagodati. Njegov ili njen stav prema otkrivenoj Božjoj milosti imaće večne posledice. Bog je pravedan i razmotriće slučaj svakog pojedinca prema svetlosti koju je primio, ali je naš lični odgovor od presudne važnosti.

Međutim, adventisti na osnovu Svetog pisma shvataju da će, pored kraja vremena probe za čoveka prilikom njegove smrti, u istoriji Velike borbe nastupiti trenutak kad Bog bude objavio da je istekli vreme kada ljudi mogu da prihvate Njegovo oprostjenje. POsle tog trenutka više ništa neće moći da se promeni i posle toga niko se naknadno neće spasiti. Tad će se sa svetom dogoditi ono što je zapisano u knjizi Otkrivenja: Ko čini nepravdu, neka čini još nepravdu; i ko je pogan, neka se još pogani; i ko je pravedan, neka još čini pravdu; i ko je svet, neka se još sveti.“ (Otkrivenje 22,11). Istinski zabrinuti za svoje spasenje, mnogi hrišćani i adventisti postavljaju pitanja kao što su: Šta ako me kraj vremena milosti zatekne nespremno ili nesvesno? Šta ako u tom trenutku ne budem potpuno spreman?

Ovde su neophodna najmanje dva pojašnjenja.

Prvo, kraj vremena milosti je stvarno, i zaista će se desiti. Prevare, spletke i zla đavola neće trajati večno. Greh, patnja i smrt neće večno vladati. Kad bi đavo, zlo i smrt postojali večno, to bi značilo da Bog nije Bog ljubavi i pravednosti. Pošto On to jeste, staviće tačku na izvore i sile zla. Bog je strpljivo čekao i dao svaku priliku ljudima da provere Njegova obećanja, da Ga upoznaju i da se vrate Njemu i Njegovom carstvu milosti. Koliko bi Bog voleo da celo čovečanstvo prihvati Njegovo jevanđelje! Ipak, doći će trenutak kada Bog mora reći: „Dosta, završeno je.“

Drugo, po isteku vremena milosti, Bog neće povući svoj dar blagodati od svog naroda, uprkos tome što je povukao blagodat i oprostjenje nepokajanima. Ovo je veoma važno: kraj vremena

milosti ne znači da je Božja ljubav i milost prema čovečanstvu dostigla svoje granice ili da je potrošena. Bog nikada ne prestaje da bude Bog ljubavi, milosti i pravednosti prikazan u Bibliji. Iz tog razloga, po isteku vremena milosti neće biti nikoga ko bi iskreno želeo da primi Božju milost i ko bi sa verom odgovorio na milost Božju, a da će mu Bog reći: „Izvini, prekasno. Voleo bih da sam te spasio, ali grejs period je završen.”

Božje okončanje vremena milosti biće Njegova potvrda da je svaki pojedinac zauzeo konačni stav prema Njegovoj blagodati i Njegovom carstvu. U nekom budućem trenutku istorije, istorijske prilike u svetu će biti takve da će svi stanovnici Zemlje doneti ovu konačnu odluku i stati na stranu Boga ili sotone. Međutim, ta odluka neće biti doneta na brzinu. Umesto toga, svako će doneti svoju večnu odluku na temelju slobodnog izbora i sa potpunom svešću o posledicama. Kao što su severni Izrael i Juda odbacili Božji savez i Mesiju, neki će odlučiti da ne žele da budu sa biblijskim Bogom.

Drugi će se složiti sa Luciferovom prevarom da su bogovi i besmrtni; oni ne uživaju u ideji da budu sa Bogom u Njegovom carstvu. Bog je tužan zbog ovih nepromenljivih odluka; On je pružio sve dokaze i ljubav neophodne da ih spase, ali će poštovati njihov konačni izbor. Drugi, međutim, odlučuju da prihvate Božju milost jer Ga vole i žele da ostanu sa Njim zauvek.

S druge strane, završetak iskušenja ne znači da će, nakon tog trenutka, Božji verni narod ostati bez Njegovog prisustva, blagodati i pravednosti koja pokriva naše grehe. Hristos nas je uverio da će On biti s nama „u sve vreme do svršetka veka“ (Matej 28,20). Osnaženje Duha Svetoga, koje ćemo primiti da bismo ostvarili glasnu viku, neće nam se uskratiti. Sav Božji narod, od Adama i Avelja do Avrama i Mojsija, od Davida i Isaije do Pavla i poslednjeg hrišćanina zapečaćenog pre nego što se završi iskušenje, biće spasen isključivo Hristovom pravednošću i posredovanjem, kroz veru. Dakle, ideja da će neki hrišćani na kraju vremena opstati samo zahvaljujući svojim zaslugama i snazi nije biblijska.

Biblijsko novo nebo i nova zemlja

Hrišćani uglavnom govore i pevaju o nebu kao mestu njihovog konačnog odredišta i večnog počinka. Međutim, moramo zadržati biblijsko shvatanje neba i čuvati se paganskih ili filozofskih pogleda na raj. Prema mnogim pogledima na svet, kao što su grčka, hinduistička ili budistička filozofija, nebo je navodna transcendentna, vanvremenska i besprostorna sfera do koje samo bestelesni ljudski um ili duša mogu da dopru. U grčkoj filozofiji, ljudski um koji dospe na nebo nekako zadržava svoj identitet i svest. U hinduizmu, budizmu i neoplatonizmu, ljudska svest koja stiže do neba mora nestati rastvaranjem u univerzalnu svest.

Kao rezultat uticaja klasične grčke filozofije na tradicionalno hrišćanstvo, većina hrišćana sada veruje u besmrtnost duše i u duhovno nebo, za razliku od materijalnog. Ovi hrišćani ne shvataju da ovi filozofski koncepti stvaraju nepomirljive protivrečnosti u njihovoj teologiji i životu. S jedne strane, kada razmišljaju o smrti i raju, tradicionalni hrišćani razmišljaju grčkim filozofskim terminima: nakon smrti, besmrtna duša odlazi u transcendentno, vanvremensko, besprostorno

carstvo, koje se naziva ili *pakao* ili *raj*. S druge strane, ti isti hrišćani veruju u izuzetno jasno biblijsko učenje o vaskrsenju tela. Međutim, *oni ne shvataju da su besmrtnost duše i vaskrsenje tela jednostavno nespojivi i da stvaraju mnogo nedoslednosti.*

Ako su naše duše besmrtne i na nebu su sa Bogom, zašto vaskrsavamo telo? Pod takvim okolnostima, vaskrsenje tela bi značilo da će duša napustiti duhovno carstvo neba i ponovo ući u materijalnu, vremensku i prostornu sferu. I pored toga, ako je samo duša besmrtna, treba se zapitati: Da li će vaskrsenje tela biti trajno? Hoće li sada i telo biti večno?

Biblijska učenja o ljudskoj prirodi i vaskrsenju otklanjaju sve ove nedoslednosti i probleme. Prvo, biblijsko učenje o celovitoj ljudskoj prirodi ukazuje na to da ljudi ne poseduju besmrtnu dušu, već su složena, nedeljiva, celovita bića. Po svom povratku, Isus će vaskrsnuti celo ljudsko biće. Drugo, biblijsko učenje o prirodi čoveka odbacuje grčki dualizam i njegov koncept da je nebo transcendentna, vanvremena, neprostorna, božanska sfera.

Prema Bibliji, prilikom smrti naše biće se ne deli. Mi ne nastavljamo da živimo kao eterična duša, koja prelazi, potpuno svesna, u stanje transcendencije izvan stvorenog svemira. Umesto toga, kad umremo, umire celo naše biće. Međutim, kad se Hrist vrati, On će vaskrsnuti celo naše biće i poželeti nam dobrodošlicu u svoje carstvo koje je smešteno u stvarno istorijsko vreme i prostor.

Da, kad se Hristos vrati, otići ćemo s Njim ka Božjem prestolu, ka nebeskoj Svetinji, negde u centar svemira. Međutim, to putovanje će se zahvatiti vreme i prostor svemira, što znači da ćemo putovati kroz prostor i vreme. Nikada nećemo otići izvan svemira. U stvari, nijedno stvoreno biće nikada neće biti transcendentno jer je samo Bog transcendentan ili izvan stvorenog svemira. Želeti da dosegnemo transcendentnost znači želeti da budemo Bog.

Hiljadugodišnji sud na nebu takođe će biti istorijski događaj koji će se odigrati u prostoru i vremenu u Božjem nebeskom Svetilištu pred Njegovim prestolom, koji se takođe nalazi u središtu svemira. Posle te presude vратиćemo se na Zemlju. Nakon Božje izvršne presude protiv đavola i ostalih pobunjenika, Bog će obnoviti prvobitnu lepotu i savršenstvo naše planete. Nova zemlja će biti naš dom. Tamo ćemo živeti onako kako je i trebalo da bude pre pada: uživaćemo u mirisu cveća, obrađivati bašte, proučavati listove, igrati se sa lavom, sastajati se i družiti s otkupljenima svih uzrasta, kao i s anđelima i drugim stvorenim bićima. Što je najvažnije, uživaćemo u prednosti da Boga gledamo licem k licu; poklonićemo Mu se lično. Zemlja i svemir biće pomireni, u skladu i jedinstvu koji su postojali pre pada. Moći ćemo slobodno da putujemo po celom svemiru. Razlog zašto sada ne možemo putovati na nebo nije zbog ograničenja ili vremenskih, prostornih, materijalnih ograničenja ili brzine, već zbog greha. Kada se Velika borba konačno završi i greh jednom zauvek bude uklonjen, nova (obnovljena) Zemlja povezaće se sa nebom i tada će se ostvariti najdragocenije od svih biblijskih obećanja: nova zemlja i novo nebo.

Treći deo: primena na život

1. Ima li u vašoj mesnoj crkvi adventista koji se plaše da govore o događajima poslednjeg dana? Jeste li i vi među njima? Kako biste im pomogli da prevaziđu ovaj strah? Kako biste vi i vaša crkva mogli da prenesete našu biblijsku poruku kao dobru vest, a ne kao neku iskrivljenu verziju zastrašujućeg postapokaliptičnog filma koju je proizveo Holivud? S druge strane, koji je najbolji način da se realno predstavite mnogi mračniji aspekti Velike borbe, kao što su verski progon i vreme nevolje?
2. Da li ljudi u vašoj kulturi veruju u povratak nekog božanstva ili velikog gurua? Šta nam ovo verovanje govori o nadi čovečanstva u povratak spasitelja s „onog sveta“? Kako biste mogli da izrazite svoju nadu u drugi dolazak Isusa Hrista pred takvim slušaocima? Koje tačke biste istakli?
3. Neki hrišćani ili svetovne osobe veruju da je drugi Hristov dolazak samo simbol duboke moralne transformacije čoveka ili društva. Kako biste takvim ljudima mogli objasniti da će Hristov dolazak biti doslovan, vidljiv i čujan događaj, kad će sam Isus lično ući u našu istoriju, vreme i prostor?
4. Šta ljudi u vašoj kulturi misle o nebu? Šta je problematično u pogledu njihovog pogleda na nebo, u poređenju sa Svetim pismom? Kako biste mogli da im kažete kako Biblija govori o nebu? Koje bi tačke u biblijskom pogledu na nebo bile posebno privlačne ljudima u vašoj kulturi?